

KIISTAA MEIDÄN METSISTÄMME

Kehysanalyysi lulucf-asetuksen ympärillä käydyistä mediakeskustelusta Maaseudun
Tulevaisuudessa ja Yleisradiossa

Anni Juusola ja Helmi Muhonen
Journalistiikan kandidaatintutkielma
Kevät 2018
Kieli- ja viestintätieteiden laitos
Jyväskylän yliopisto

Tiedekunta – Faculty Humanistis-yhteiskuntatieteellinen	Laitos – Department Kieli- ja viestintätieteiden
Tekijä – Author Juusola, Anni; Muhonen, Helmi	
Työn nimi – Title Kiistaa meidän metsistä – kehysanalyysi lulucf-asetuksen ympärillä käydystä mediakeskustelusta Maaseudun Tulevaisuudessa ja Yleisradiossa	
Oppiaine – Subject Journalistiikka	Työn laji – Level Kandidaatintutkielma
Aika – Month and year Maaliskuu 2018	Sivumäärä – Number of pages 52 sivua + liitteet (3 sivua)
<p>Tiivistelmä – Abstract</p> <p>Tutkimuksessamme kuvaamme, kuinka Euroopan unionin ilmastopoliittista lulucf-asetusta on kehystetty Maaseudun Tulevaisuuden ja Yleisradion verkkouutisissa syys–lokakuussa 2017. Tutkimuksemme teoreettinen viitekehys on ympäristöjournalismissa. Lisäksi taustoitamme asetuksen ympärillä käytyä keskustelua suomalaisen metsäkeskustelun historiallisilla näkökulmilla.</p> <p>Käytimme analyysimenetelmänä kehysanalyysia. Analyysimme tuloksena huomasimme, että lulucf-asetuksesta keskustelua kehystetään ensisijaisesti kiistan kehysten kautta. Vastakkainasettelu on yleinen tapa kehystää politiikkaa, ja se on myös yksi ympäristöjournalismin piirre. Pääkehysme lisäksi löysimme aineistostamme totuuden ja omaisuuden yläkehukset sekä talouden, ympäristön, Suomen edun ja Suomen metsien alakehukset.</p> <p>Analyysimme tuloksena voimme sanoa, että aineistossamme korostuu metsäpolitiikka, vaikka lulucf-asetus on ilmastopoliittinen päätös. Maaseudulla Tulevaisuudella ja Yleisradiolla on painotuseroja, jotka näkyivät kehysanalyysin tuloksissa. Tämä johtaa siihen, että myös kehysten esiintymisessä oli eroja medioiden välillä. Omaisuuden kehukset toistuivat Maaseudun Tulevaisuudella useammin kuin Yleisradiolla, jolla puolestaan painottuivat totuuden kehukset.</p>	
Asiasanat – Keywords ympäristöjournalismi, ilmastojournalismi, metsäkeskustelu, lulucf-asetus, metsähistoria, kansallisidentiteetti, ilmastonmuutos, kehysanalyysi	
Säilytyspaikka – Depository Jyväskylän yliopisto, Kieli- ja viestintätieteiden laitos	
Muita tietoja – Additional information	

Sisällysluettelo

1 Johdanto	4
2 Tausta	6
2.1 Historiallinen metsäkeskustelu.....	6
2.2 Metsä suomalaisuuden rakentajana	8
2.3 Keskustelua herättänyt lulucf-asetus	10
3 Teoreettinen viitekehys.....	13
3.1 Ympäristöjournalismi käsitteenä.....	13
3.2 Media ja ilmastonmuutos.....	15
3.3 Tutkimusongelma ja -kysymykset.....	18
4 Aineisto ja tutkimusmenetelmä	19
4.1 Aineisto	19
4.1.1 Aineiston keruu	19
4.1.2 Aineiston rajaus	20
4.2 Tutkimusmenetelmänä kehysanalyysi	22
4.2.1 Kehysanalyysi omassa tutkimuksessa	23
5 Analyysi.....	25
5.1 Kiista	25
5.2 Totuus.....	26
5.2.1 Talous.....	28
5.2.2 Ympäristö.....	29
5.3 Omaisuus	31
5.3.1 Suomen etu	31
5.3.2 Suomen metsät.....	34
5.4 Kehysten vertailu medioittain	35
6 Johtopäätökset	39
7 Lopuksi	44
7.1 Tutkimuksen arviointi.....	44
7.2 Jatkotutkimusaiheita	46
Kirjallisuus.....	49
Liitteet.....	53

1 Johdanto

“Metsän on pitkään nähty olevan ikään kuin Suomella töissä. Se on ollut hyödyksi tuottaessaan raaka-ainetta metsäteollisuudelle, maisemia virkistykseen ja turismin käyttöön sekä ekosysteemejä eliöille. Nyt puiden halutaan myös tuottavan ilmakehänpuhdistuspalveluita ihmiskunnalle, joka niitä kipeästi tarvitsee.”

(Koskinen & Onali 2017, 74.)

Suomalaiset ovat metsäkansaa, järvikansaa ja ylipäänsä luontoihmisiä. Suomalaiset kulttuurintekijät ovat vuosien saatossa saaneet inspiraationsa metsästä ja näin luoneet Suomen metsäistä identiteettiä. Metsä on siis rakentanut suomalaisuuden narratiivia. Metsä on myös merkittävä teollisuuden raaka-aine ja työllistäjä Suomessa. Se on ollut Suomen taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehityksen yksi mahdollistaja, eräänlainen menestyksen kulmakivi. Metsästä on aina keskusteltu, mutta viime aikoina mediassa esiin ovat nousseet hallituksen ja metsäteollisuuden tavoitteet lisätä metsien hakkuita. Syksyllä 2017 julkisuudessa keskustelua kiihdytti Euroopan unionin ilmastopoliittinen lulucf-asetus, joka vaikuttaa metsien käyttöön.

Lulucf tulee sanoista maankäyttö (land use), maankäytön muutokset (land use-change) ja metsätalous (forestry). Euroopan unioni toimeenpanee Pariisin ilmastopöytäkirjasta tuluneen ilmastopoliittisen avun avulla. (Euroopan komissio 2017.) Vaikka lulucf-asetus vaikuttaa kaikkiin EU-maihin, on suomalaisessa mediassa käyty keskustelu painottunut kotimaan tilanteeseen. Asetuksesta on ryhdytty puhumaan kansanomaisesti esimerkiksi “hiilinielujen laskusääntöinä”, sillä jäsenmaiden yhteisenä tavoitteena on luoda järjestelmä, jossa maan- ja metsänkäytön ilmastovaikutukset pyritään huomioimaan jäsenmaiden päästölaskennassa. Suomi kuuluu Euroopan metsäisimpiin maihin, joten erityisesti täällä lulucf-asetuksen konkreettiset vaikutukset tulevat näkymään metsäsektorilla. Samalla lulucf-asetuksen esiinnousu on käynnistänyt mediakeskustelun, jossa eri osapuolet yrittävät tuoda kantansa esille.

Suomalaisessa metsäkeskustelussa osallistujien käsitykset, mikä on oikein tai totta, eroavat toisistaan. Metsäteollisuudella, päättäjillä, tutkijoilla ja ympäristönsuojelijoilla on kaikilla oma totuutensa. Metsäkeskusteluilla on Suomessa pitkä perinne, kuten myös sillä, että keskusteluista tulee usein kiistoja (Väliverronen, 1996, 12). Kenties metsän moniulotteisen luonteen vuoksi on vaikea tietää tarkkaan, mikä on kiistojen alkuperä. Yksinkertaisimmillaan, kun metsää kasvatetaan

kaadettavaksi, siitä pidetään hyvää huolta. Kyse ei kuitenkaan ole pelkästään metsän puista, vaan esimerkiksi sen monimuotoisuudesta lajiston suhteen.

Metsä itsessään saattaa tarkoittaa keskustelun osapuolille eri asioita. Joillekin se tarkoittaa nimenomaan luonnonmukaista aarniometsää, johon ihmiskäsi tai kone ei ole koskenut. Juuri tämäntyyppiset metsät ovat erityisen tärkeitä rikkaalle lajistolle, joka kärsii sekä ilmastonmuutoksesta että metsien hyötykäytöstä. Toiset tarkoittavat metsällä myös hoidettuja talousmetsiä. Kysymys siitä, millaisesta metsästä milloinkin puhutaan, saattaa myös vaikeuttaa keskustelua. (Ohtonen 2017.) Kun yhtälöön lisätään erilaisia taloudellisia ja poliittisia intressejä sekä arvomaailman kysymyksiä, mutkistuu keskustelu metsästä entisestään.

Metsillä on myös tärkeä rooli ilmastonmuutoksen torjunnassa, sillä kasvaessaan ne sitovat hiiltä. Ilmastonmuutos on puolestaan entistä ajankohtaisempi. Aiheesta kirjan koonnut toimittaja Hanna Nikkanen (2017) kutsuu ilmastonmuutosta aikamme suurimmaksi haasteeksi. Haasteeseen pyritään vastaamaan kansainvälisesti. Ilmastonmuutos, kuten muutkin ympäristökysymykset, ovat luonteeltaan monimutkaisia, joten medioiden kynnys tarttua niihin saattaa olla korkea. Metsän kansallisromanttisen ja taloudellisen luonteen sekä ilmastokysymysten polttavuuden vuoksi on mielenkiintoista tarkastella uutisointia aiheesta.

Kandidaatintutkielmallamme liitymme ympäristöjournalistiseen tutkimusperinteeseen. Ympäristöjournalismin tehtävä on selventää ilmastonmuutoksen kaltaisia monimutkaisia ympäristöaiheita. Kaikesta poliittisuudestaan huolimatta lulucf-asetus liittyy vahvasti juuri ympäristöjournalismiin, onhan sen tavoitteena hillitä ilmastonmuutosta. Tutkielmassamme aiomme analysoida kehysanalyysillä, miten metsäkeskustelua käydään lulucf-asetuksen ympärillä. Keskitymme asetuksen päätöksentekoon liittyvään uutisointiin. Valitsimme aineistoksemme yhteensä 48 Yleisradion ja Maaseudun Tulevaisuuden verkkouutista aiheeseen liittyen syys-lokakuussa syksyllä 2017.

2 Tausta

2.1 Historiallinen metsäkeskustelu

Suomessa metsien käytöllä on pitkä historia. Suomalaisten toimeentulo on riippunut metsästä: aluksi eräkulttuurista, kaskeamisesta ja tervanpoltosta, sittemmin metsätaloudesta ja -teollisuudesta ja nykyisin metsiin ja puuhun perustavasta biotaloudesta ja sitä ympäröivästä elinkeinotoiminnasta (Metla 2012). Aina näihin päiviin saakka metsistä on keskusteltu luontoon ja talouteen liittyvien ääripäiden kautta (Virtanen 2005, 52). Metsäkeskustelun jakautuminen ei ole ainoa laatuaan, vaan journalismissa on tavallista kuvata yhteiskunnallisia kysymyksiä vastakkainasettelun avulla (Väliverronen 1996, 109). Koska tutkimusaiheemme kiinnittyy osaksi julkisen suomalaisen metsäkeskustelun jatkumoa, on tärkeää tarkastella tämän keskustelun piirteitä yleisemmin. Seuraavaksi pyrimme avaamaan lyhyesti suomalaisen metsän käyttöhistoriaa ja sen taloudellista merkitystä maallemme, ja näiden tekijöiden suhdetta metsäkeskusteluun.

Metsän taloudellinen merkitys Suomelle on kiistaton. Hallitsevan tulkinnan mukaan Suomen taloudellisessa ja yhteiskunnallisessa kehityksessä tapahtui harppaus 1860-luvulla erityisesti sahateollisuuden ansiosta (Väliverronen 1996, 28). Väliverronen (1996) viittaa tunnettuun hokemaan ”Suomi elää metsästä”, jota metsäteollisuuskin käytti mainoskampanjassaan 80-luvulla. Metsät on siis pitkään mielletty suomalaisen taloudellisen menestyksen perustaksi. 1900-luvun alussa metsäteollisuus tuotti jopa 80–90 prosenttia Suomen vientituloista (Tolvanen 2011, 60). Näin suurista luvuista on tultu alas, mutta vielä 60-luvulla valtaosa viennistä koostui metsäteollisuuden tuotteista. Vuonna 2016 metsäteollisuuden vientiosuus oli yhä lähes 22 prosenttia (Elinkeinoelämän keskusliitto 2017). Metsä on myös merkittävä työllistäjä Suomessa: esimerkiksi vuonna 2010 metsäteollisuuden ja -talouden palveluksessa työskenteli noin 69 000 henkilöä, mikä vastasi vajaata kolmea prosenttia koko kansantalouden työllisistä (Metla 2010).

Metsien häviämistä ja arvokkaiden metsätuotteiden loppumista on pelätty aina keskiajalta lähtien. Varhaisimmillaan metsänhoito olikin metsänkäytön rajoittamista, jolla pyrittiin turvaamaan puiden ja riistan saatavuus. Näistä rajoituksista edettiin pikkuhiljaa kohti nykyaikaista metsänhoitoa. (Tasanen 2004, 11.) Myös luonnonsuojeluaatteen alkuaikoina 1800-luvulla huolena oli juuri puun riittävyys. Perinteinen luonnonsuojelu oli arvokkaiden luontotilkujen säästämistä esteettisistä ja tutkimuksellisista syistä. (Virtanen 2005, 52.) Kun metsäteollisuuden laaja-alaiset hakkuut alkoivat

1900-luvun alussa, syntyi samaan aikaan luonnonmetsiä tuhoavan metsätalouden kiiwas vastustaminen. Etenkin kulttuuriväki arvosteli voimakkaita hakkuita. Kritisoiijien joukossa oli kirjailijoita ja kuvataiteilijoita, esimerkiksi Arvid Järnefelt, Akseli Gallen-Kallela ja Pekka Halonen. (Tolvanen 2011, 60.)

Ympäristökritiikki voimistui entisestään metsäteollisuuden vahvistuessa ja koneellistuessa 1950-luvulla (Virtanen 2005, 52). Väliwerrosen (1996) mukaan kaksijakoinen suhtautuminen on näkynyt myös käytännön metsänhoidossa. Metsänhoidon historiassa ovat vaikuttaneet vuorotellen voimakkaat metsätalouden ja luonnonmukaisen metsänhoidon opit, mikä on synnyttänyt metsäkiistoja, jotka ovat 1980-luvulta lähtien voimistuneet. Julkisuudessa etenkin voimaperäinen metsätalous kytkettiin metsätuhoihin, joiden katsottiin uhkaavan suomalaista luontoa 80- ja 90-luvuilla. (Väliwerrosen 1996, 29–31.) Metsäteollisuuden ja luonnonsuojeluliikkeen historiallisen kehityksen voidaan katsoa johtaneen siihen, että ne asetetaan usein vastakkain suomalaisessa mediassa.

Nykypäivänä yksi suomalaisen politiikan erityispiirteitä ilmastokeskustelussa on bioenergian painotus. Bioenergiasta on kaavailtu Suomen pelastajaa (Koskinen & Onali 2017). Nikkasen ja työryhmän kirjaan luvun kirjoittaneiden Koskisen ja Onalin (2017) mukaan bioenergia on ilmastokysymys kahdesta syystä. Ensinnäkin sillä korvataan fossiilisia polttoaineita, jolloin omavaraisuus energian kulutuksessa kasvaa. Toisaalta se tuhoaa metsiä ja soita, jolloin ilmastotavoitteiden tarvitsemat hiilinielut katoavat kuin tuhka tuuleen moniksi vuosiksi. Toisin sanoen hiili saattaa joutua ilmakehään suoraan bioenergiatehtaan piipusta. Bioenergiaa varten tarvitaan paljon puuta, ja siksi Suomessa on kaavailtu hakkuiden lisäämistä. Lulucf-asetuksesta pelättiin muotoutuvan uhka kaavailuille hakkuille. (Koskinen & Onali 2017.) Siten asetuksesta syntyneen keskustelun voidaan katsoa olevan samaa jatkumoa metsäteollisuuden ja luonnonsuojeluliikkeen vastakkainasettelulle.

Koska teollisuus on hyödyntänyt suomalaisia metsiä jo pitkään, täysin koskemattomana säilyneet aarniometsät ovat Suomessa erittäin harvinaisia. Silti koskematon luonnontilainen metsä on monien mielikuvissa ainoa oikea suomalainen metsä, vaikka he eivät olisi sellaista koskaan nähneetkään. (Tolvanen 2011, 59.) 2000-lukua lähestyttäessä sosiaaliset merkitykset tulivat mukaan metsän arvokeskusteluun. Esille nostettuja näkökulmia ovat olleet esimerkiksi osallistuva metsäsuunnittelu, tasa-arvo, yhteisöllisyys, paikallisuus ja maaseudun elinvoimaisuus. (Virtanen 2005, 53) Tolvasen (2011) mukaan aarniometsiä tarvitaan yhä enemmän tulevaisuudessa, kun luontomatkailemisen merkitys

kasvaa. Vanhojen metsien taloudelliset arvot ovat todellisia, mutta metsiä tarvitaan myös retkeilyn, tutkimuksen, metsästyksen ja porotalouden käyttöön. Etenkin metsäluonnon tutkimus on ottanut harppauksia viime vuosina: puutteellisesti tunnettujen ja uhanalaisten lajien tutkimusohjelmassa on löydetty satoja Suomelle uusia lajeja aikavälillä 2003–2007. (Tolvanen 2011, 61.) Aarniometsät ovat siis välttämättömiä lajiston monimuotoisuuden säilyttämiselle. Metsäkeskustelussa on vaarana, että osa näistä metsään liittyvistä asioista jää väistämättä jalkoihin.

Kulttuuri on vaikuttanut merkittävästi metsäkeskustelun tunnepitoisuuteen. Suomalaiset ovat tottuneet katsomaan metsää joko teollisuuden arkirealismiin tai kansallisromantiikan runollisin silmin (Väliverronen 1996, 28). Virtanen (2005) kuitenkin toteaa, että kulttuurin käsite esiintyy metsäkeskustelussa harvoin ja suppeasti ymmärrettynä. Metsäkeskustelussa kulttuuri sisältää joko kansallisen menneisyyden tai jalustalle nostetun korkeakulttuurin (Virtanen 2005, 53). Taustalla saattaa olla vuosien saatossa suomalaisuudesta rakennettu kuva, jonka luomiseen esimerkiksi suomalaiset taiteilijat aktiivisesti osallistuivat.

2.2 Metsä suomalaisuuden rakentajana

Metsä on osa suomalaisten kansallista identiteettiä. Sen vaikutus voidaan nähdä taiteessa, kirjallisuudessa ja musiikissa, jotka pyrkivät osaltaan rakentamaan kansallista kollektiivisuutta ja suomalaista identiteettiä. Erityisesti vaikutus voidaan nähdä 1800-luvulla, kun suomalaiskansallinen tunne kasvoi (Pettersson 1997, 48). Kansallisen identiteetin rakentajana voidaan pitää myös kansalliseepostamme Kalevalaa. Kalevalassa esiintyvä, maailmanlopulta suojaava ‘elämänpuu’ esti taivaankantta putoamasta ja korosti metsän pyhyttä (Makkonen & Tuomi-Nikula 1998, 13). Makkonen ja Tuomi-Nikula (1998, 14–15) puhuvat ihmisten kalevalaisista metsätunnoista, joilla he tarkoittavat suomalaisten syvää suhdetta metsään ja puuhun. Heidän mukaansa tähän tunteeseen kuuluu myös “tarve suojella metsää ja huolehtia sen asukkaiden hyvinvoinnista” (Makkonen & Tuomi-Nikula 1998, 15). Vaikkei metsä enää olisikaan samantyyppinen yhteinen kollektiivisuuden lähde, on se aikoinaan ollut tärkeässä roolissa suomalaisten kansallistunteen luomisessa. Voidaan siis väittää, että metsä on ennen kaikkea suomalaisuuden narratiivin rakentaja.

Kirjallisuuden ja kuvataiteen puolella metsän vaikutus ulottuu Kalevalan kuvituksesta Seitsemään veljekseen. Kalevalaa varten tarvittiin taiteilijoita luomaan kasvot kansalliselle maisemalle. 1800-luvun puolivälin molemmin puolin taiteilijat pyrkivät luomaan näitä kasvoja metsäteoksilla ja karun erämaan kuvauksilla. (Pettersson 1997.) Hieman myöhemmin suomalaista sielunmaisemaa,

Karjalan erämaita, pyrkivät vangitsemaan kankaalle metsissä samoilemalla muun muassa Edelfelt, Gallen-Kallela ja Järnefelt. Metsä on tallentunut monien tunnistamiin teoksiin, jotka aikakautenaan pyrkivät kuvaamaan realistisesti suomalaista maisemaa ja suomalaista itseään. (mp.) Samoihin aikoihin kirjallisuuden puolella syntyi Aleksis Kiven klassikkoteos Seitsemän veljestä, jossa veljekset elävät metsissä ja kehittyvät sieltä käsin yhteiskuntakelpoisiksi kansalaisiksi (Laitinen 1997, 53).

Musiikissa kansallisen säveltäjän roolin saa ennen kaikkea Sibelius. Hän, kuten monet muut 1800–1900 -lukujen vaihteen säveltäjät löysivät inspiraatiota metsistä (Hako 1987). Hakon (1987) mukaan he uskoivat löytävänsä henkiset juurensa luonnosta, mikä heijastuu sävellyksiin sekä sävelkielellisesti, esimerkiksi lintujen laulua matkivan huilunuottien kautta, että symbolisesti, esimerkiksi säveltäjän arvomaailman tai sävellyksen tunnelman kautta. Sävellysten lisäksi metsä esiintyy sanoituksissa. Esimerkiksi monissa suomalaisissa lastenlauluissa liikutaan metsässä. (Hako 1987, 476, 478–479.)

Metsä on paitsi konkreettinen tuote teollisuudelle myös kansallinen symboli suomalaisille. Von Bonsdorffin (2005) mukaan maisema voi olla symboli kolmella tapaa. Ensinnäkin se symbolisoituu ihmisen mielessä, kun ihminen kasvaa tietyn maiseman ympäröimänä ja kiintyy siihen. Toiseksi kirjailijat ja kuvataiteilijat nostavat maisemia kollektiivisiksi symboleiksi, kuten käy ilmi myös aiemmin esitetyistä esimerkeistä. Heidän kauttaan maisemat, esimerkiksi koivikot tai Koli-vaara, opitaan tunnistamaan suomalaisiksi. Kolmanneksi maisemat saatetaan muistaa poliittisten tai historiallisten tekojen kautta. Maisemiin vaikuttavat nykyhetkeen asti ulottuvat aatteelliset valinnat ja päätökset. (von Bonsdorff 2005, 44.) Kansalliset symbolit edustavat sitä, millaiseksi suomalaisuutta pyrittiin luomaan. Halosen (2005, 10) mukaan symbolista tulee kansallissymboli, jos se edustaa jotain kansalle tärkeää asiaa, esimerkiksi vetoaa yhteiseen mentaliteettiin, kulttuuriin, menneisyyteen ja uskomuksiin. Kansallissymbolin kehityksessä yksi vaihe on opettaa symbolin sanoma kansalle, jolloin se omaksutaan ja hyväksytään symboliksi. Nykyään tätä niin sanottua opetustyötä tekee media, jonka esiinnostamat ilmiöt alkavat pikkuhiljaa vaikuttaa kansan mielissä tärkeiltä. (Halonen 2005, 10.)

Kuten tutkimuksessamme tulee esiin, metsä on edelleen ainakin jonkinlainen symboli, tärkeä tekijä, sillä siihen liittyvät asiat herättävät mediassa keskustelua. Asian tiivistää Virtanen (2005), jonka mukaan metsässä on edelleen kaksi ulottuvuutta: metsän kansa ja kansan metsä. Olemme ponnistaneet suomalaisina metsästä sekä kulttuurillisesti että teollisuuden avulla, tai ainakin niin

suomalaisuuden narratiivia on rakennettu. Suomessa metsä on ollut tärkeä elinkeino ja on sitä edelleen. Sen vuoksi myös lulucf-asetuksen pelättiin kohtelevan Suomea epäreilusti, ennen kuin siihen tehtiin muutoksia ministerineuvostossa. Suomella on pitkä historia metsänhoidossa, joten haluttiin, että EU ottaa sen huomioon asetuksessaan antamalla Suomelle joustovaraa suunnitelluissa hakkuissa. Seuraavaksi siirrymme käsittelemään tarkemmin tutkielmamme aihetta, otsikoihin noussutta lulucf-asetusta.

2.3 Keskustelua herättänyt lulucf-asetus

Vuoden 2016 heinäkuussa Euroopan komissio esitteli lainsäädäntöehdotuksen, jossa maankäyttö (land use), maankäytön muutokset (land use-change) ja metsätalous (forestry) sisällytettäisiin unionin ilmasto- ja energiaohjelmaan. Lulucf-asetukseksi nimetyn ehdotuksen on tarkoitus tukea EU:n tavoitetta vähentää hiilidioksidipäästöjä 40 prosenttia vuoteen 2030 mennessä.

Päästövähennykset ovat osa Pariisin ilmastopöytäkirjasta, johon kaikki EU-maat ovat sitoutuneet. Sopimus korostaa maankäyttöalan kriittistä roolia kestäviä ilmastoratkaisuja tehtäessä. Lulucf-asetuksella halutaan varmistaa, että jokainen jäsenvaltio kompensoi maan ja metsien käytöstä syntyviä päästöjä. (Euroopan komissio 2017.)

EU-asetukset ovat luonteeltaan yleispäteviä ja usein abstrakteja säännöksiä, jotka eivät vaadi jäsenvaltioilta kansallisia lainsäädäntötoimia, vaan ne ovat suoraan sovellettavissa voimaan tultuaan (Raitio 2006, 15–17). Mediassa lulucf-asetuksesta on alusta asti puhuttu yksinkertaistaen “hiilinielujen laskentasääntöinä” (esim. Raivio 2017). Hiilinielulla tarkoitetaan tässä yhteydessä luonnon omia kasvavia hiilivarastoja. Esimerkiksi metsät sitovat ilmakehän hiilidioksidia puustoon ja maaperään kasvun myötä. Hiilinieluja kasvattamalla voidaan vähentää ilmastopäästöjä. Sen sijaan hiilinielujen pienentäminen voidaan laskea päästökseksi. Lulucf-asetuksessa on tarkoitus luoda laskentamenetelmä, joka huomioi sekä hiilinielut että maan ja metsien käytöstä syntyvät päästöt. (esim. Stenroos 2016, Kaipainen & Lamminmäki 2017.) Laskenta tehdään valtioiden tasolla, joten se ei koske esimerkiksi yksittäisiä yrityksiä (Kaipainen & Lamminmäki 2017). Suomessa keskustelua on herättänyt kysymys siitä, kuinka asetus vaikuttaa Suomen hallituksen ja metsäteollisuuden tavoitteisiin lisätä metsien hakkuita lähivuosina.

Alun perin kaavailtiin, että metsien tulevaa käyttöä verrattaisiin aiempien vuosien hakkuisiin: Jos metsää hakattaisiin enemmän kuin sitä kasvaa, hiilinielun katsottaisiin pienenevän. Silloin maan tulisi vähentää päästöjään muualta. (esim. Kaipainen & Lamminmäki 2017.) EU-parlamentti

kuitenkin linjasi syyskuussa 2017, että hakkuita voidaan lisätä, kunhan metsien hiilinielut pysyvät ennallaan tai kasvavat vuoteen 2050 mennessä (esim. Raivio 2017). Päätös oli Suomen hallitukselle ja metsäteollisuudelle myönteinen, koska sen puitteissa olisi mahdollista lisätä hakkuita lähivuosina. Metsäteollisuuden piirissä uskotaan, että metsän hoidolla turvataan hiilinielujen säilyminen, vaikka hakkuita kasvatetaan ja puuta kaadetaan aiempaa enemmän. Parlamentin kanta lisäisi siis teollisuuden toivomaa tulkinnanvaraava päästölaskentaan verrattuna komission alkuperäiseen tiukempaan ehdotukseen.

Lokakuussa lulucf-asetuksen käsittely jatkui jäsenmaiden muodostaman Euroopan ympäristöministerineuvoston johdolla. Neuvoston puheenjohtajamaa Viro laati kompromissiesityksen, jossa Suomen hallituksen ja metsäteollisuuden suunnitteleuille lisähakkuille olisi jonkin verran liikkumatilaa. Ministerineuvosto piti kuitenkin parlamenttia tiukempaa linjaa. Vaikka se lopulta myönsi Suomelle joustovaraa, eivät neuvoston tekemät myönnytykset riittä kattamaan hallituksen ja teollisuuden tavoittelemia hakkuumääriä, vaan hakkuista uhkaa tulla päästö laskentasääntöjen puitteissa. (esim. Pohjala 2017.)

Parlamentin ja ministerineuvoston kannat ovat vasta askel kohti lopullista päätöstä. Käsittely jatkuu parlamentin, neuvoston ja komission yhteisissä kolmikantaneuvotteluissa, jossa ne pyrkivät yhteen sovittamaan eriäviä näkemyksiään. Neuvottelutuloksista kuullaan todennäköisesti vuoden 2018 alussa. (Kaipainen & Lamminmäki 2017.)

Mediassa lulucf-asetuksesta on keskusteltu kiivaasti. Kaipainen ja Lamminmäki (2017) toteavat ilmastonmuutokseen keskittyvän verkkolehti Klimatein jutussa, että “harvoin yksittäinen EU-asetus on ollut yhtä suuren mielenkiinnon kohteena”. Perinteisen uutisoinnin lisäksi asia on puhuttanut muun muassa etujärjestöjen lobbaustapahtumissa ja sanomalehtien yleisönosastoilla (esim. Tirola 2017, Aalto & Halmeenpää 2017, MTK 2017). Keskustelu on kiistatta luonteeltaan poliittista, kytkeytyhän se EU-lainsäädäntöön, hallituksen kärkihankkeisiin ja Suomelle kansantaloudellisesti merkittävän teollisuudenalan tulevaisuuteen. Suomalaiset poliitikot ovat kommentoineet aktiivisesti EU-tasolla etenevää päätöksentekoa. Europarlamentaarikko Heidi Hautalan mukaan keskustelun sävy on ollut ajoittain tavallista aggressiivisempi. “Taustavaikuttaminen kuuluu politiikkaan, mutta näin aggressiivista lobbaamista ei ole hetkeen nähty. Sotaisa, ‘isänmaa vastaan EU’ -retoriikka ei edistä asiallista keskustelua aiheesta”, Hautala toteaa Euroopan parlamentin äänestyspäätöksen jälkeen vihreiden verkkosivuilla 20.9.2017 julkaistussa kirjoituksessaan.

Sinänsä metsien ja luonnon ympärillä käytävä kiivas ajatustenvaihto ei ole suomalaisille uutta. Kuten jo aiemmin käsittelimme, kuvaus suomalaisesta kansallisidentiteetistä kytkeytyy vahvasti ympäröivään luontoon. Myös metsien käyttöä koskevan keskustelun juuret ulottuvat syvälle menneisyyteen. Nykyään suomalaiset liittävät luontoon monenlaisia arvoja ja haluavat metsiltä eri asioita. Vastakkain ovat taloudelliset intressit ja metsä alkuperäisessä luonnontilassaan. (Mikkeli 1992, 213–214.)

Väliverronen (1996) huomauttaa, että myös metsätutkimuksen tuloksista, menetelmistä ja kiistoista on Suomessa puhuttu julkisuudessa enemmän kuin minkä tahansa muun alan tutkimuksesta. Ei siis ole yllättävää, että asiantuntijat ovat lausuneet kantansa myös suunnitelluista lisähakkuista: Lähes 70 suomalaista tutkijaa totesivat maaliskuussa 2017 allekirjoittamassaan julkilausumassa, että metsien ja puunkäytön lisääminen kiihdyttää ilmastonmuutosta ja heikentää metsien monimuotoisuutta. Allekirjoittaneet ovat huolissaan, että päättäjille ja yleisölle ei ole välittynyt tarpeeksi tutkimustietoa lisähakkuiden ilmasto- ja monimuotoisuusvaikutuksista. (BIOS-tutkimusyksikkö 2017.) Lulucf-asetuksen keskeinen sisältö, hiilinielut, ei myöskään ole yksiselitteinen asia, mikä mutkistaa yhteisistä laskentasäännöistä sopimista entisestään ja tuo julkiseen keskusteluun jännitteitä.

Lulucf-asetuksen kohoaminen merkittäväksi puheenaiheeksi ei ole siten yllättävää, koska metsä on aina ollut läsnä suomalaisten elämässä. Lisääntyvät hakkuut ovat vain tuoneet siihen jälleen uuden kulman. Puheenaiheeseen on ehditty tarttua myös tutkimuksen saralla: Kuosmanen (2017) tutki diskurssianalyysin avulla, kuinka metsien lisähakkuut oikeutetaan Helsingin Sanomien yleisönosastolla julkaistuissa kirjoituksissa. Tutkimuksessa aihetta ei kuitenkaan ole lähestytty uutisten kautta metsien lisähakkuista koskettavan päätöksenteon näkökulmasta. Näin ollen pyrimme tuomaan lisää ymmärrystä ajankohtaiseen ja kansallisesti merkittävään keskusteluun tutkimalla, kuinka tätä Suomen metsien käyttöön vaikuttavaa lainsäädäntöä mediassa kehystetään.

3 Teoreettinen viitekehys

3.1 Ympäristöjournalismi käsitteenä

Ympäristöjournalismi on termi, jolle annetaan monia merkityksiä. Sekä ‘ympäristö’ että ‘journalismi’ määritellään useilla eri tavoilla. On myös tehtävä ero ympäristön ja luonnon välille, sillä mediassakin niitä käsittelevät jutut eritellään (Kantola 2003, 9). Ympäristön voidaan ajatella olevan laajempi käsite, ja se voi myös kattaa rakennetun infrastruktuurin. Luonto sen sijaan käsitetään usein hyvin selkeäksi kokonaisuudeksi: Se on jotain, johon ihmiskäsi ei ole koskenut muuten kuin sitä hyödyntääkseen. Journalismin rooli ympäristöasioiden esiintuomisessa taas on selkeä: media konkretisoi ja tiivistää ihmisille muuten niin vaikeasti tartuttavaa aihetta kuin ympäristö (Beck 1995, 100). Ympäristöjournalismin käsitteen määrittelyssä pyrimme kuitenkin kuvaamaan, mitä juuri ympäristöjournalismi on. Emme siis keskity ympäristön tai journalismin käsitteiden eri määritelmiin.

Selvää on, että ympäristöjournalismi on usein muutakin kuin tapahtumista raportointia.

Ympäristöjournalismi on Fromen (1998) mukaan paljon enemmän kuin pelkkää kirjoittamista. Hän toteaa, ettei ympäristöjournalismi vastaa pelkästään kysymyksiin mitä, kuka, missä, milloin ja miksi, vaan se käsittelee kokonaisuutta, jossa on syvyyttä ja perspektiiviä (Frome 1998).

Ympäristöstä kirjoittaminen ei ole helppoa. Aiheet ovat usein monimutkaisia, ja haaste on tehdä niistä helpommin ymmärrettäviä. Ympäristöjournalismi on usein kertomista erilaisista ympäristöuhkista, mikä antaa sille negatiivisen sävyn. Se on usein myös mustavalkoista, sillä siinä on nähtävissä “hyvän” ja “pahan” vastakkainasettelu: Kalastaja pienessä veneessään kärsii suuren tehtaan päästöistä. (Sjöberg 1989, 39–40.) Myös Hansen (1994, xv) toteaa, että ympäristöjournalismille tyypillistä ovat katastrofit ja onnettomuudet, vaikka ympäristöongelmat laajemmin ymmärrettynä ovat pitkälti riippuvaisia julkisesta huomiosta. Harvoin kuitenkaan pidemmän aikavälin ympäristöongelmat saavat samanlaista mediahuomiota kuin yksittäiset tapahtumat.

Ympäristöaiheiden moniulotteisen luonteen vuoksi on yksi ympäristöjournalismin tärkeimmistä tehtävistä tehdä aiheista helpommin ymmärrettäviä. Kuten Sjöberg (1989, 45) toteaa, on niin ympäristöjournalismissa kuin kaikessa journalismissa tärkeää olla selkeä, todenmukainen ja läpinäkyvä. Samaa pohtii Frome (1998, 23), jonka mukaan ympäristöstä tulee kirjoittaa selkeästi ja

ymmärrettävästi, uutisoinnin pitää perustua tutkimukseen ja dataan, mutta samalla välittää syvää halua tehdä maailmasta parempi paikka. Aikana, jolloin kaikkea kyseenalaistetaan ja kuka tahansa saa äänensä kuuluviin sosiaalisessa mediassa, tämä journalismin tavoiteltu piirre korostuu. Sjöberg (1989, 45) puhuu hälystä tai melusta (ruots. *larm*). Arkikielessä tätä voisi kuvata sanalla 'kohu'. Hänen mukaansa lukija on helppo säikäyttää, mutta paljon vaikeampaa on voittaa luottamus takaisin kohtuuttoman hälyn jälkeen. Ympäristöjournalistin pitäisi siis tasapainotella faktapainotteisen ja mielenkiintoisen tekstin välillä (Sjöberg 1989, 47), kuten myös Leiss ja Chociolko (1994) toteavat puhuessaan journalismiin liitetystä sensaationalismista ja piilotetuista agendaista. Asiassa korostuu journalistien vastuu objektiivisuudesta ja oikeasta tiedosta.

Myös Frome tuo esiin objektiivisuuden ympäristöjournalismin yhteydessä. Hänen mukaansa ei ole olemassa täydellistä objektiivisuutta (ks. myös Allan, Adam & Carter 2000, 13), sillä juttuja kirjoittaessa teemme jatkuvasti valintoja: ketä haastattelemme, miten asian esitämme ja milloin jutun julkaisemme. Frome toteaa arvolutautuneen kirjoittamisen olevan kiellettyä monessa mediassa. (Frome 1998, 24–26.) Ympäristöjournalistien työtä ohjaa kuitenkin lähes poikkeuksetta vahva arvopohja. Ympäristöjournalistit haluavat työllään kertoa tietoa heidän mielestään yhteiskunnalle tärkeistä asioista, heillä on kenties halu muuttaa maailmaa ja edistää ympäristönsuojelua. Kuten Kantola (2003) tutkimuksellaan esittää, on ympäristöjournalistien niin sanotusti vihreä arvopohja nähtävillä heidän kirjoittamisissaan teksteissä. Asian tiivistää Väliverronen (1996), joka toteaa median määrittelevän keskustelun rooleja ja roolien auktoriteetteja valitessaan, ketkä julkaiseen keskusteluun osallistuvat ja miten heidät kielellisin keinoin esitetään. Sanavalinnoista esiin nousevat adjektiivien lisäksi verbit, joilla tekemisestä kerrotaan. On eri asia, sanotaanko ja todetaanko vai väitetäänkö ja selitelläänkö. (Väliverronen 1996, 90.)

Kuten käyttämistämme lähteistä selviää, ympäristöjournalismia on tutkittu paljon pari vuosikymmentä sitten. Dunwoody ja Griffin (1994) esittävät kaksi päätulosta, jotka ympäristöjournalismin tutkimuksessa nousee esille. Heidän mukaansa ympäristöjournalismin tutkimus on keskittynyt tarkastelemaan ennemmin journalistisia tuotteita eli valmiita uutisjuttuja kuin sitä, millainen ympäristöjuttujen rakenteeseen vaikuttava syntyprosessi on. Näitä tutkimuksia tarkastelemalla he ovat muodostaneet kaksi tutkimukselle yhteistä lopputulosta. Ensinnäkin ympäristöjutut mediassa eivät vastaa ympäristötieteilijöiden määrittelemää todellisuutta. Jutuissa saatetaan esittää vain tietty puoli kokonaisuudesta. Toiseksi ympäristöjutut sisältävät vain vähän tieteellistä informaatiota. (Dunwoody & Griffin 1994, 23.) Vaikka esimerkiksi Fromen, Sjöbergin ja Hansenin määritelmät ympäristöjournalismille ovat journalismin nopeasti muuttuvaan luonteeseen

nähdessä vanhoja, voi niiden ajatella olevan edelleen ajankohtaisia. Otsikoihin nousevat yhä ympäristökatastrofit maailmalta ja Talvivaaran kaltaiset ympäristöonnettomuudet kotimaasta. Osaltamme liitymme tähän tutkimusperinteeseen kartoittamalla, millaista ympäristöjournalismi nykyään on.

Ympäristöjournalismi on siis usein vastakkainasettelua, negatiivisiin uutisiin painottuvaa sekä jotain, jota ohjaa journalistin halu tehdä maailmasta parempi paikka. Ympäristöjournalismi on harvoin täysin toimittajien arvoista vapaata uutisointia. Monet ympäristöongelmista, kuten esimerkiksi ilmastonmuutos tai käsittelemämme metsäkeskustelu, ovat vaikeaselkoisia ja monimutkaisia aiheita, ja niitä ympäristöjournalismin tulisi pyrkiä selventämään.

Ilmastojournalismi, joka on ikään kuin ympäristöjournalismin alalaji, on erittäin ajankohtainen ja myös tutkittu aihe. Jos ympäristöjournalismista ei ole tehty hiljattain paljon tutkimusta, ilmastojournalismia on sen sijaan tutkittu aivan viime vuosina (esim. Kunelius 2017, Painter 2013). Ilmatoon liittyvät aiheet ovat kiinnostaneet kaltaisiamme kandidaatintutkielmien kirjoittajia ainakin Pohjoismaissa. Esimerkiksi lihankulutus uutisoinnin aiheena kiinnosti vuonna 2016 Ruotsissa Medinia ja Anderssonia. Suomessa on tuotu viime aikoina esille sitä, miten ilmastonmuutoksesta tulisi uutisoida (esim. Nikkanen 2017). Pyrimme seuraavassa luvussa selventämään, kuinka ilmastonmuutos ja ilmastojournalismi ovat erityisesti ajankohtaisuutensa vuoksi relevantteja myös oman aiheemme käsittelylle.

3.2 Media ja ilmastonmuutos

Euroopan unioni toimeenpanee ilmastonmuutoksen torjuntaan keskittyvää kansainvälistä Pariisin ilmastopöytäkirjasta luvut-asetuksella. Näin ollen myös aiheemme, metsäkeskustelu, nivoutuu tiiviisti ilmastojournalismiin ja sen haasteisiin. Ajankohtaisen aiheestamme tekee se, että pikkuhiljaa keskustelu ilmastonmuutoksesta oikeana uhkana valtaa myös journalismia (esim. Nikkanen 2017). Konkreettinen esimerkki tästä on vuoden 2017 suurimpiin tapauksiin kuuluva uutinen siitä, että Yhdysvaltojen presidentti Donald Trump ilmoitti irrottavansa Yhdysvallat Pariisin ilmastopöytäkirjasta. Saman vuoden syksyllä Suomessa taas kiihtyi keskustelu metsien käytöstä luvut-pöytäkirjan myötä. Ilmastonmuutosta kutsutaan uutisista suurimmaksi, aikamme suureksi, globaaliksi haasteeksi (esim. Nikkanen 2017, Kunelius 2017). Nikkanen (2017) mukaan ilmastonmuutoksesta uutisointi saa ajoittain jopa dramaattisia sävyjä. Nikkanen työryhmineen

julkaisi syksyllä 2017 kirjan siitä, minkälaisia ulottuvuuksia ilmastokysymyksiin liittyy. Teos ei ole vertaisarvioitu.

Dramaattiset sävyt ovat ymmärrettäviä, sillä ilmaston- ja ympäristömuutos heijastuu koko yhteiskuntaan ja sitä kautta ihmisten arkielämään. Kuten Nikkanen (2017) toteaa, ilmastonmuutos on muutakin kuin vain luonnonolojen muutos, se koskettaa koko kulttuuriamme. Lisäksi se on edennyt jo niin pitkälle, että sen pysäyttäminen on mahdotonta. Journalismin tulisikin löytää paikkansa tässä aikamme suurimmassa haasteessa, joka saattaa herättää ahdistusta ihmisten mielissä: Menemme kohti jotakin sellaista, josta ei ole varmuutta, mutta joka ei todellakaan näytä hyvältä. (Nikkanen 2017.) Tämä johtaa siihen, että journalismissa korostuu epävarmuuden kehys.

Mediaa ja ilmastonmuutosta on tutkinut esimerkiksi Painter (2013). Hänen mukaansa mediassa ilmastonmuutosta kehystetään usein kolmeksi pääkehukseksi: ilmastonmuutos katastrofina, epävarmuutena tai mahdollisuutena. Painter analysoi 350 lehtiartikkelia ilmastonmuutokseen liittyen kuuden maan kolmesta eri lehdestä. Tutkimuksessa havaittiin, että kaikkein useimmin (noin 80 prosentissa tutkimuksen aineistossa) toistuvat tavat uutisoida ilmastonmuutoksesta katastrofin ja epävarmuuden kehysten kautta. Jos laajalle yleisölle välitetään ilmastonmuutoksesta jatkuvasti epävarmuuden kehystä, saattaa se johtaa siihen, ettei tiedetä, miten tulisi toimia ja jätetään siksi asia huomiotta. Median rooli tiedonvälittäjänä on erityisen tärkeä, sillä Painterin mukaan suurin osa ihmisistä saa tietonsa tieteestä juuri median kautta. Mediaa onkin kritisoitu nyanssien ja monipuolisuuden puutteesta ilmastonmuutosuutisoinnissa. (Painter 2013, 8). Painterin mukaan suurelle yleisölle ilmastonmuutos pitäisi esittää riskin kehysten kautta. Riski on rakentavampi ja sofistikoituneempi kehys ilmastonmuutoshaasteen käsittelyyn. (Painter 2013, viii.) Myös Dunwoody ja Griffin (1994, 23) liittävät riskin käsitteen ympäristöjournalismiin kuvatessaan ympäristöjuttuja mediassa ‘riskitarinoiksi’ (*risk stories*). Riskin kehysten voisi ajatella olevan ratkaisukeskeisempi kuin epävarmuuden kehys. Epävarmuuden kehyksellä media välittää lähinnä tietoa katastrofeista tai uhkasta, ikään kuin vain toteaa, mitä kauheuksia ilmastonmuutos aiheuttaa. Riskin kehyksessä voisi keskittyä myös etsimään ratkaisuja haasteisiin.

Ilmastonmuutos on valtavan suuri aihe, joten siitä on vaikea tehdä edes yksittäistä uutista. Se ei sovi perinteisiin uutiskriteereihin, koska muutos on jatkuvaa, ei vain yksittäisiä tapahtumia. (Nikkanen 2017.) Siksi ympäristöongelmat nousevat otsikoihin katastrofien myötä, sillä niillä on suurempi uutisarvo (Cracknell 1994, ks. myös Allan, Adam & Carter, 2000). Kuten ympäristöjournalismissa ylipäättään, ilmastojournalismissa tuntuvat erityisesti korostuvan yksittäiset katastrofit tai

onnettomuudet. Wilkins ja Patterson (1990, 13) toteavat, että näiden yksittäisten tapahtumien uutisointi seuraa tiettyä kaavaa. Heidän mukaansa katastrofiuutisointi pikemminkin “viihdyttää” yleisöä kuin antaa tarkkaa tietoa tapahtuneesta. Usein katastrofitilanne nimittäin elää pitkään ja on monimutkainen aihe käsiteltäväksi eikä siis sovi uutistyyön aikarajoihin. Lyhyt aika riittää vain siihen, että yleisölle kerrotaan mitä on tapahtunut, toisin sanoen näytetään esimerkiksi kuvaa riehuvasta katasrofista. (Wilkins & Patterson 1990, 13.) Kuten Nikkasan ja Wilkinsin ja Pattersonin toteamista voi päätellä, usein rajallinen aika tai tila on esteenä sille, ettei ympäristö- tai ilmastojournalismista synny syväluotaavia uutisia.

Ilmastojournalismin monimutkaisuus syntyy monista tekijöistä. Kunelius (2017) esittää ilmastojournalismissa kolme suurta haastetta: Ensinnäkin ilmastonmuutoksen mittakaava on poikkeuksellinen. Se koskettaa päätöksiä niin jokapäiväisessä elämässä kuin politiikassa. Toiseksi se on vaikeasti käsiteltävä aihe, kuten aiemmin on jo todettu. Ilmastonmuutoksesta tekee vaikeaselkoisen se, että ilmasto jo itsessään on vaikeasti hahmotettava systeemi. Lisäksi ilmastokeskustelu ei koskaan koske pelkästään ilmastoa, vaan siihen liittyvät esimerkiksi energia, talous, identiteetit, elämäntyyli ja liikkuvuus. Kolmanneksi se on haaste politiikalle ja demokratialle, sillä se venyttää poliittisten instituutioiden kapeaa toimivaltaa ja samalla luo ahdistusta välttämättömistä toimista, joihin ilmastopolitiikka saattaa velvoittaa. (Kunelius 2017, 2–3.) Kunelius toteaa lisäksi, että ilmastoaihetta niin journalismin kuin politiikan kannalta ei helpota ilmastonmuutoksen aikajänne. Päätöksiä pitäisi tehdä ajatellen tulevaisuutta, joko muutamien satojen tai jopa kymmenientuhansien vuosien päähän. (Kunelius 2007, 5.) Sama vaikeus saattaa aiheuttaa metsäkeskusteluun eriäviä mielipiteitä, sillä metsien kasvun ja hakkuiden suhdetta ilmastonmuutokseen monimutkaistaa metsän pitkä kasvuaika. Hakkuiden vaikutuksia joudutaan arvioimaan vähintään monien kymmenien vuosien päähän.

Media tuntuu siis vielä hakevan paikkaansa ilmastonmuutokseen liittyvissä haasteissa ja niiden ratkaisuisissa. Aihe on moniulotteinen ja vaikeasti lähestyttävä esimerkiksi sen aikajänteen tai laajuuden vuoksi. Siksi on ikään kuin helpompaa lähestyä aihetta katastrofien tai uhkien kautta, jolloin ongelman ratkaisu jää vähemmälle huomiolle, vaikka media on avainasemassa vaikuttamassa ihmisten ajatteluun. Vaikka ilmastonmuutos on globaali ongelma (esim. Allan, Adam & Carter 2000), on siihen liittyvissä päätöksissä kamppailtu yhteisen linjan kanssa myös päättävissä elimissä. Vaikka ilmastonmuutoksesta olisi tiedeyhteisössä muodostettu kaikkia koskevia faktoja, jokainen soveltaa niitä omalla tavallaan (Kunelius 2007, 8). Tällainen kamppailu on todistettavissa myös lulucf-asetuksen muotoilun etenemisessä, mikä tekee uutisoinnin tarkastelusta mielenkiintoista.

3.3 Tutkimusongelma ja -kysymykset

Tutkimuksen tavoitteena on kuvata, millaisia piileviä ja toistuvia rakenteita on uutisjutuissa, jotka käsittelevät lulucf-asetuksesta syntynyttä keskustelua. Tutkimusongelmaa lähestytään tarkastelemalla Maaseudun Tulevaisuuden ja Yleisradion verkkojuttuja syys–lokakuussa 2017. Tekstissä piileviä merkityksiä ja rakenteita kuvataan kehysanalyysin avulla. Näitä kuvauksia myös vertaillaan medioiden välillä.

Tutkimuskysymykset:

1. Miten Maaseudun Tulevaisuus ja Yleisradio kehystävät lulucf-asetusta ympäröivää keskustelua?
2. Kuinka Maaseudun Tulevaisuuden ja Yleisradion kehukset eroavat toisistaan?

4 Aineisto ja tutkimusmenetelmä

4.1 Aineisto

4.1.1 Aineiston keruu

Valitsimme aineistoksemme Yleisradion ja Maaseudun Tulevaisuuden verkkouutiset lulucf-päätökseen liittyen. Rajasimme tarkasteluajankohdaksi syys–lokakuun 2017. Hankimme aineiston hakusanalähtöisesti käyttämällä hakusanoja ‘lulucf’ ja ‘hiilinielu’. Haun suoritimme molempien medioiden verkkosivuilla hakutyökalussa 30. lokakuuta 2017.

Maaseudun Tulevaisuus on valtakunnallinen, kolmesti viikossa ilmestyvä päivälehti. Lisäksi se tuottaa sisältöä verkkoon päivittäin. Lehden verkkosivuilla lehden sanotaan olevan “maaseudun elinkeinoihin, kulttuuriin ja harrastuksiin keskittyvä erikoissanomalehti” (MT 2017). Lehden kiinnostuksenkohteista kertovat verkkosivuilta löytyvät osiot. Omaksi sivuksi on eroteltu esimerkiksi metsä uutiset.

Yleisradio on julkisin varoin rahoitettava julkisen palvelun yleisradioyhtiö, joka toimii eduskunnan alaisuudessa. Yleisradio pyrkii tukemaan suomalaista yhteiskuntaa ja kulttuuria riippumattomasti ja luotettavasti. Yleisradiolaki velvoittaa sitä tuottamaan monipuolista sisältöä kaikkien saataville. Yleisradio kuvaa tehtäviään verkkosivuillaan: “Ylen tehtävänä on myös tukea suomalaisen kulttuuriperinnön vaalimista, suvaitsevaisuutta, yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja kulttuurista moninaisuutta”. (Yle 2017.)

Valitsimme Maaseudun Tulevaisuuden ja Yleisradion tarkasteltaviksi medioiksi niiden vertailtavuuden vuoksi. Mielestämme on mielenkiintoista, vaikuttaako esimerkiksi Maaseudun Tulevaisuuden rooli “maaseudun puolustajana”, kuten he itseään kutsuvat, aiheen uutisointiin yleismedialliseen Yleisradioon verrattuna. Koska Maaseudun Tulevaisuudella ja Yleisradiolla on erilaiset luonteet, saattaa se näkyä uutisoinnissa. Siksi on mielekästä vertailla näitä kahta mediaa keskenään. Molemmat mediat ovat valtakunnallisia medioita, mikä tekee niiden vertailusta mahdollista. Lulucf-asetus puolestaan on valtakunnallinen, poliittinen uutinen, joten kahden suuren valtakunnallisen median voisi olettaa käsittelevän aihetta samansuuntaisesti. Molemmat mediat uutisoivat metsäaiheista muutenkin. Metsä kuuluu Maaseudun Tulevaisuuden intresseihin muun

muassa siksi, että se on tärkeä elinkeino maaseudulla. Yleisradion puolestaan voisi ajatella olevan kiinnostunut metsästä, sillä se on Suomelle tärkeä vientituote ja tuotannon ala.

Maaseudun Tulevaisuuden hakutyökalussa käytimme pelkästään hakusanaa 'lulucf'. Yleisradiolla käytimme hakusanoja 'lulucf' ja 'hiilinielu'. Käytimme Yleisradiolla kahta hakusanaa, sillä ensimmäinen (lulucf) ei tuottanut hakutyökalussa kuin seitsemän aiheitamme käsittelevää hakutulosta valitsemaltamme ajalta. Koska molemmat hakusanat ovat oleellisia aiheemme kannalta ja liittyvät kiinteästi toisiinsa, koimme, ettei kahden hakusanan käyttö ole ongelmallista aineistomme vertailulle. Lisäksi Yleisradion aineiston suuruutta kasvattaaksemme kävimme läpi myös artikkeleihin linkitetyt jutut. Jos linkitetyt artikkelit olivat ajankohdaltaan ja sisällöltään sopivia, otimme ne mukaan aineistoomme. Maaseudun Tulevaisuuden hakutyökalussa haku tuotti 161 osumaa, joista rajasimme aineistoomme 35 artikkelia. Yleisradion aineiston suuruudeksi saimme edellä kuvatulla keräystekniikalla 13 artikkelia. Rajasimme aineiston niin, että se on mahdollisimman relevantti aiheellemme eikä kasva liian suureksi kandidaatintutkielmaa ajatellen. Rajausperiaatteet esitämme seuraavassa luvussa.

4.1.2 Aineiston rajaus

Rajasimme aineistoa ensin ajallisesti. Aika valikoitui ajankohtaisuuden ja vertailtavuuden perusteella. EU-parlamentti äänesti lulucf-asetuksesta 13. syyskuuta 2017. Toinen askel asetuksen valmistelussa otettiin kuukautta myöhemmin 13. lokakuuta, kun ministerineuvosto, joka tässä kohtaa koostui ympäristöministereistä, äänesti asetuksesta. Vaikka asetus on ollut esillä mediassa aiemminkin, halusimme rajata aineistoa vain kahdelle kuukaudelle. Aineistomme korostaa metsäkeskustelun ajankohtaisuutta, koska teimme ajallisen rajauksen kahdelle lähikuukaudelle tutkimuksen teon aloituksesta. Koimme, että kahden median aineiston vertaileminen on mielekkäämpää, jos aikavälille osuu kaksi selkeää tapahtumaa, jotka herättivät keskustelua. Näin ollen aineiston sisältö on vertailukelpoisempaa, koska mediakeskustelua ohjaa selkeä tapahtuma. Valitsemamme ajankohta tuotti myös tutkimukselliselta kannalta sopivan määrän aineistoa. Aineiston koko on kandidaatintutkielmaan tarpeeksi pieni. Toisaalta se on kuitenkin tarpeeksi suuri siihen, että siitä voi saada tuloksia.

Rajasimme aineistomme koskemaan nimenomaan keskustelua lulucf-asetuksen ympärillä. Näin ollen jätimme aineiston ulkopuolelle artikkelit, jotka käsittelivät vain äänestyksen kulkua. Tällaisia artikkeleita olivat muun muassa ne, joissa kerrottiin, kuinka Suomen europarlamentaarikot

äänestivät asetuksesta. Keskityimme sanaan ‘keskustelu’, ja rakensimme aineistomme sen ympärille. Olemme myös rajanneet aineistosta pois videoita sisältävät uutiset, jos videolle on uutisessa annettu suurempi informaatioarvo kuin tekstille eikä jutun uutinen välity lukijalle ilman videon katsomista. Jos taas juttuun sisältyy video, mutta myös tekstiä, jolloin jutun pystyy käsittämään ilman videon katsomista, olemme ottaneet jutun mukaan aineistoomme. Emme kuitenkaan tässä tapauksessa käsittele kehysanalyysissämme videota, vaan pelkästään uutisen tekstiosaa. Jotta pystymme kehysanalyysin keinoin tuottamaan tutkimuksestamme luotettavia tuloksia, on hyvä, että aineiston artikkelit ovat samaa formaattia. Tekstillinen ja kuvallinen analyysi poikkeavat toisistaan, koska niiden analysoitavat yksiköt ovat erilaisia.

Rajasimme analysoitavan aineiston ulkopuolelle pääkirjoitukset ja mielipidekirjoitukset. Samaan ryhmään koimme kuuluvan myös uutisformaattiin tehdyt jutut, jotka oli kirjoitettu esimerkiksi kolumnin tai mielipidekirjoituksen pohjalta. Jos uutisessa siis ilmaistiin, että sen tiedot on haettu muusta tekstistä, kuten kolumnista, rajasimme sen pois. Rajauksen teimme siksi, että pyrimme valitsemaan aineistoomme samaa muotoa olevia juttuja. Mielipidekirjoitukset ovat eri juttutyyppejä kuin uutiset, joita tässä tutkimuksessa halusimme analysoida. Mielipidekirjoituksia ja pääkirjoituksia tutkiva analyysi olisi erittäin mielenkiintoinen, sillä erityisesti pääkirjoitusten voidaan olettaa tuovan esille median sisäistä kantaa. Tässä tapauksessa päätimme kuitenkin keskittyä uutismuotoisiin juttuihin, sillä esimerkiksi Kuosmanen (2017) on tutkinut juuri mielipidekirjoituksista koostuvaa metsäkeskustelua. Valinnallamme haluamme tuoda ajankohtaista ja toisenlaista näkökulmaa metsäkeskustelututkimukseen. Toisaalta nojaamme valinnassamme myös ympäristöjournalismin käsitteeseen. Esimerkiksi Kantolan (2003) mukaan ympäristöjournalismi ei ole toimittajan arvoista vapaata journalismia. Väliverronen (1996) puolestaan mainitsee, että media määrittelee keskustelun rooleja esimerkiksi sanavalinnoilla ja sillä, kuka nostetaan uutisen kärkeen. Näiden seikkojen vuoksi onkin mielenkiintoista tarkastella, kuinka väitteet näkyvät uutismuotoisissa artikkeleissa, joiden oletetaan olevan neutraaleja.

Aineistomme luotettavan vertailun suurin haaste on se, että Yleisradion aineisto on huomattavasti pienempi kuin Maaseudun Tulevaisuuden aineisto. Tähän tilanteeseen päädyimme Yleisradion verkkosivujen hakutyökalun takia. Huomasimme, ettei hakutyökalu toimi luotettavasti, sillä kuten edellä esitetty aineistonkeruuketju osoittaa, kaikkia aiheeseen ja ajankohtaan sopivia juttuja ei löytynyt pelkästään hakusanaa käyttämällä hakutyökalussa. Yleisradion aineisto olisi jäänyt erittäin pieneksi, jos olisimme keränneet sen vain kahta hakusanaa käyttämällä. Emme kuitenkaan lähteneet kasvattamaan Yleisradion aineiston suuruutta esimerkiksi aikajänteen pidentämisellä. Jotta aineistot

olisivat vertailukelpoiset, on tärkeää, että ne ovat samalta aikajänteeltä, varsinkin kun aineistomme keskittyy nimenomaan kahden selkeän tapahtuman, EU-parlamentin ja ministerineuvoston päätösten ympärille. Päätimme myös keskittyä vain tekstimuotoisiin verkkouutisiin, vaikka Yleisradiolla olisi mahdollista kasvattaa aineistoa radio- tai tv-uutisilla. Tässä päätöksessä nojaamme teksti- ja kuva-analyysin eroavaisuuksiin, joka myös heikentäisi aineiston vertailukelpoisuutta. Jotta pystymme saamaan kehysanalyysillä Yleisradion aineistosta tuloksia, pyrimme edellä kuvatulla aineistonkeruumenetelmällä pienentämään aineistojen välistä kokoeroa. Vaikka Yleisradion aineisto on pienempi kuin Maaseudun Tulevaisuuden aineisto, pystyi siitä muodostamaan kehyksiä (ks. luku 5). Analyysin vertailussa ja erityisesti tutkimuksen arvioinnissa pyrimme esittämään erikokoisten aineistojen aiheuttamat mahdolliset haasteet.

4.2 Tutkimusmenetelmänä kehysanalyysi

Kehysanalyysin isänä voidaan pitää sosiologi Erving Goffmania. Goffman tutki ihmisten vuorovaikutusta ja tilanteiden määrittelyä. Hänen mukaansa ihmiset antavat kehysten avulla tapahtumille merkityksen tai tulkinnan, mikä turvaa arkielämän sujuvuuden. Vaikka kehykset ohjaavat ja selittävät havaintojamme, emme yleensä ole niistä tietoisia. (Goffman 1974.) Journalismin tutkimuksessa kehysten käsite korostaa uutisten todellisuutta rakentavaa luonnetta. Uutiset eivät ole suora kuva todellisuudesta, vaan valikoitu kokonaisuus faktoja ja huomioita, joille annetaan merkitys tietyn kehysten tai näkökulman avulla (McQuail 2010, 101). Väliverroksen (1996) mukaan me sekä luomme uusia tulkintakehyksiä toimintamme kautta että kohtaamme asioita jo valmiiksi kehystettyinä. Uutisten voidaan ajatella olevan näitä niin sanottuja valmiita kehyksiä: toimittaja tarjoilee tapahtumat yleisölle tietyn kehysten kera.

Kehystämällä mediat jäsentävät tapahtumia, luovat niille syy-seuraussuhteita ja tekevät taustalla olevan ilmiön ymmärrettäväksi. Tapahtumia voidaan esittää useiden kehysten avulla, mikä saa ne näyttäytymään aina erilaisessa valossa. Kehykset sisältävät oletuksen, millainen todellisuus on ja kuinka se on rakentunut. Tulkintakehys myös määrää, miten käsiteltävästä asiasta voidaan ylipäättään puhua. (Väliverronen 1996, 108–109.)

Entmanin (1993) mukaan kehykset määrittävät todellisuutta neljällä tavalla. Ensiksi ne määrittelevät ongelmia. Toiseksi ne diagnosoivat syitä eli osoittavat ne voimat, jotka aiheuttavat tietyn ongelman. Kolmanneksi kehykset arvioivat tilannetta moraalisesti tarkastelemalla tilanteen

toimijoita. Neljänneksi ne ehdottavat parannuskeinoja ongelmille, oikeuttavat erilaisia menettelytapoja ja ennustavat niiden vaikutuksia. (Entman 1993, 52.)

Toimittajat kehystävät asioita usein rutiininomaisesti. Esimerkiksi liikenneonnettomuudelle tai vaalivoitolle on molemmille omat tyypilliset uutisointitapansa. Kehyksen avulla toimittaja organisoii valtavaa tietotulvaa korostamalla ja yksinkertaistamalla todellisuuden tiettyjä puolia. Myös yleisö soveltaa näitä yhteisesti jaettuja kehyksiä tilanteiden tulkintaan. (Karvonen 2000, 80; ks. myös Dunwoody & Griffin 1994, 24–25.) Lait ja normit sekä mediarytysten toimintakulttuurit eli niin sanotut ”talon tavat” vaikuttavat sekä yksittäisen toimittajan että median toimintamahdollisuuksiin (Seppänen & Väliaverronen 2012, 184–185). Koska media kuitenkin usein etsii syytä tai syyllistä tapahtumille (Karvonen 2000, 82), ei ole merkityksetöntä, mitkä kehykset toistuvat julkisessa keskustelussa.

Monet yhteiskunnalliset toimijat yrittävätkin saada oman kehyksensä läpi mediassa (Seppänen & Väliaverronen 2012, 99). Karvosen (2000, 80) sanoin ”[y]hteiskunnassa vallitsee jatkuva kädenvääntö siitä, mikä ryhmittymä saa oman tilannemääritelmänsä vallitsevaksi julkisessa keskustelussa ja ajattelussa”. Journalismilla voidaan ajatella olevan merkittävä asema mielipiteiden ja ajatusten muokkaajana. Tätä median valtaa järjestellä julkisuuden sisältöjä tutkijat ovat luonnehtineet muun muassa portinvartijuuden (eng. *gate-keeping*) ja päiväjärjestyksen (eng. *agenda setting*) käsitteiden avulla (Seppänen & Väliaverronen 2012, 185). Seppäsen ja Väliaverrosen (2012) mukaan kehystäminen on samanlainen osoitus median vallasta. Kehystäminen ei ole vain asioiden esittämistapa, vaan sillä on myös poliittista merkitystä ja yhteiskunnallisia seurauksia (Seppänen & Väliaverronen 2012, 98). Metsäkeskustelussa voidaan ajatella esimerkiksi metsäalan etujärjestöjen, yritysten ja ympäristönsuojelijoiden ajavan omaa asiaansa ja pyrkivän vaikuttamaan julkiseen keskusteluun. Niistä jokainen haluaa saada äänensä kuuluviin ja päästä määrittämään ”oikean” mielipiteen.

4.2.1 Kehysanalyysi omassa tutkimuksessa

Edellä olemme kuvanneet, kuinka kehyksen käsitteen avulla on mahdollista ymmärtää journalististen sisältöjen välisiä eroja ja toimittajien tapaa organisoida todellisuuden tietotulvaa mielekkääksi kokonaisuudeksi. Olemme pyrkineet avaamaan myös kehysten suhdetta todellisuuteen: kun samaan ilmiöön tai tilanteeseen sovelletaan eri kehyksiä, paljastuu siitä uusia puolia (Alasuutari 1999, 181). Päädyimme valitsemaan kehysanalyysin kandidaatintutkielmamme

menetelmäksi, koska sen avulla voimme tarkastella, kuinka lulucf-asetuksen ympärillä käydystä keskustelusta kirjoitetaan mediassa. Kehysanalyysillä voimme kuvata jutuista nousevia merkityksiä ja rakenteita, jotka muodostavat erilaisia tulkintakehyksiä. Voimme myös vertailla näitä toistuvia kehyksiä keskenään. Kehysanalyysi ei ole myöskään menetelmänä liian raskas ajatellen kandidaatintutkielman rajallista aikaa ja tilaa.

Kuinka kehykset sitten ilmenevät journalistisissa tuotoksissa? Entmanin (1993) mukaan tiettyä tietoa voidaan korostaa toiston, tekstiin sijoittamisen ja siihen kytkettyjen symbolien avulla. Seppänen ja Väliverronen (2012) pitävät metaforaa erityisen tehokkaana kehystämisen keinona. Metaforat ovat melko huomaamattomia, mutta ne pystyvät tiivistämään merkityksiä ja herättämään tunteita (Seppänen & Väliverronen 2012, 100). Omassa analyysissämme keskityimme sekä tekstin rakenteeseen, sisältöön että kieleen.

Päädymme jakamaan Ylen ja Maaseudun Tulevaisuuden jutut puoliksi ja teimme analyysia kumpikin tahoillamme. Teimme analyysin aineistolähtöisesti eli emme muotoilleet valmiita kehyksiä ennen aineiston analyysia, vaan loimme ne aineiston perusteella. Analysoimme juttuja aluksi kokonaisuuksina. Luimme aineistoa läpi ja pyrimme hahmottamaan jokaisesta yksittäisestä jutusta yleiskuvan. Seuraavaksi tarkastelimme sitä, ketkä pääsevät ääneen tekstissä ja mikä on jutun näkökulma. Analysoimme sitten tarkemmin jutun sisältöä ja kieltä. Lopulta etenimme analyysissa sanatasolle, jolloin tarkastelimme jutussa käytettyjä yksittäisiä adjektiiveja, verbejä ja metaforia. Keskustelimme yhdessä tekemistämme havainnoista ja muodostimme tältä pohjalta yhteisen käsityksen kehysten esiintymisestä.

5 Analyysi

5.1 Kiista

Jo analyysin alkuvaiheessa huomasimme, että aineistossamme toistuu laajempi teema, kiistan kehys. Tätä median luomaa vastakkainasettelua syntyy useamman osapuolen välille. Suomella ja EU:lla on selvästi kiistaa sopivasta metsien käytöstä. Kiistaa on myös ympäristön ja talouden välillä. Erimielisyydet näkyvät jo otsikkotasolla: “MTK:n metsäjohtaja: Metsätaloutta ei ymmärretä EU:ssa – samat asiat joudutaan jankkaamaan aina uudestaan” (MT 22.9.2017) ja “Analyysi: Tiilikainen puki voiton tappioksi kiistassa hiilinieluista” (Yle 13.10.2017).

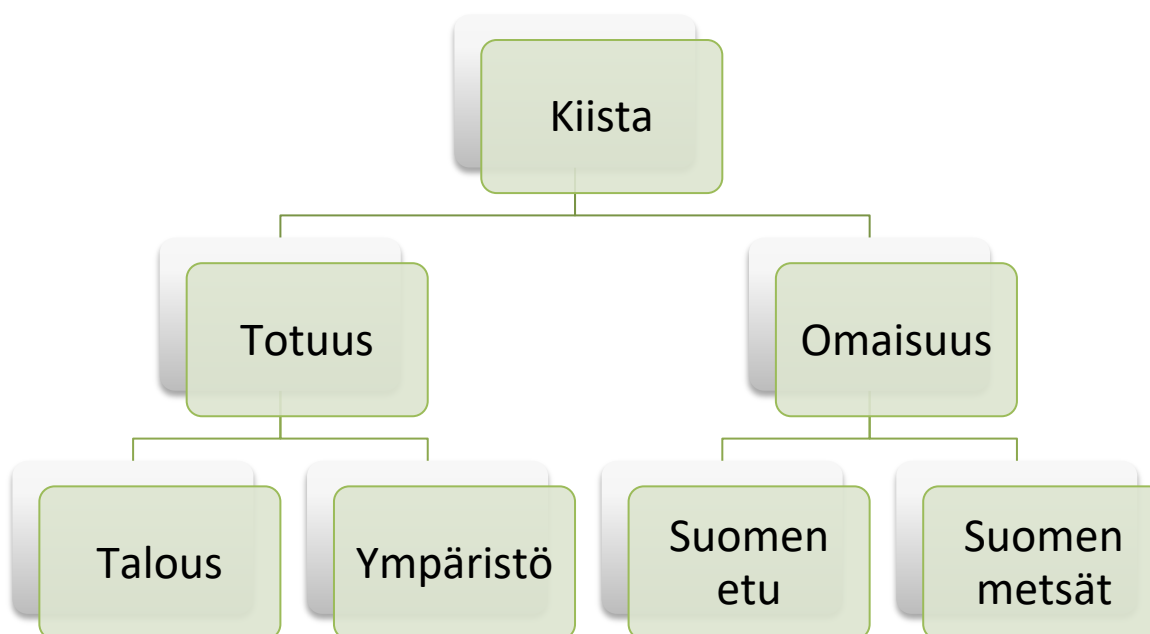
Kiista kehyksenä on ymmärrettävä, sillä journalismin periaatteisiin kuuluu tuoda esille kaikkien keskusteluun liittyvien osapuolten näkemykset. Media pyrkii uutisoinnissa tasapainoon (eng. *balance*), jossa eriävät mielipiteet esitetään reilusti ja oikeissa mittasuhteissa. (Hearns-Branaman 2016; McQuail 2010, 202.) Myös Journalistin ohjeissa veloitetaan totuudenmukaiseen tiedonvälitykseen (Julkisen sanan neuvosto 2014), johon myös tasapainon käsite liittyy. Tämä tasapainon tavoittelu antaa ainekset siihen, että uutisoinnissa osapuolten välille näyttää syntyvän kiistaa.

Tutkimuksemme aineistossa kiistaa ilmennetään esimerkiksi siten, että vastakkaiset osapuolet pääsevät sanomaan oman kantansa asiaan samassa jutussa, kenties jopa perätysten. Esimerkiksi Yleisradio (12.9.2017) tekee näin esittämällä ensin erään europarlamentaarikon kannan asetukseen suoralla sitaatilla, ja heti sen jälkeen toisen europarlamentaarikon vastakkaisen kannan suoralla sitaatilla. Sanojen tasolla kiista ilmenee, kun lulucf-asetukseen liittyvistä eriävistä mielipiteistä ja niistä johtuvista keskusteluista käytetään ilmauksia ‘erimielisyys’, ‘vääntö’ tai ‘koitos’. On myös tyypillistä kertoa vastakkaisista näkemyksistä esimerkiksi jutun pohjustuksessa ennen varsinaiseen näkökulmaan siirtymistä.

“Keskustaoikeiston EPP-ryhmän nimissä tehty muutosesitys olisi Suomen metsäteollisuuden ja hallituksen tavoitteiden kannalta mieluisa. Hallitus haluaa kasvattaa hakkuita 10–15 miljoonaa kuutiometriä vuodessa. Ympäristöjärjestöjä muutosehdotus kauhistuttaa”. (Yle 12.9.2017.)

Aineistossa korostuvat metsän taloudellinen merkitys Suomelle ja toisaalta Euroopan unionin ilmastotavoitteet. Lulucf-lainsäädäntöä voi selkeästi katsoa joko Suomen tai EU:n näkökulmasta.

Nämä teemat toistuvat myös kiistaa ilmentävissä yläkehyksissä, jotka nimesimme totuuden ja omaisuuden kehyksiksi. Yläkehykset jakautuvat vielä kumpikin kahteen alakehykseen. Tätä jaottelua selventää Kuvio 1.

Kuvio 1: Aineiston analyysissä esiintyvät ylä- ja alakehykset

5.2 Totuus

“Teollisuuden ja hallituksen mukaan hakkuita on varaa kasvattaa reilustikin ilman, että metsien muodostama hiilinielu pienenee. Ympäristöjärjestöt ja osa tutkijoista ovat taas sitä mieltä, että hiilinielujen pitäisi antaa kasvaa, jotta hiilidioksidia sitoutuisi mahdollisimman paljon metsiin.” (Yle 7.9.2017.)

“Hänen [MTK:n metsäjohtaja Juha Hakkarainen] mielestään metsätaloutta ei elinkeinona EU:ssa ymmärretä lainkaan vaan muut tavoitteet, kuten ympäristönsuojelu ja ilmastonmuutoksen torjuminen menevät täysin sen ohi.” (MT 22.9.2017.)

Totuuden kehyksessä kiistaa syntyy ympäristön ja talouden välille. Tiede, tutkijat, edustavat jutuissa lähes poikkeuksetta ympäristöä. He puhuvat siitä, kuinka lulucf-asetus romuttaa ilmastotavoitteita ja kuinka luonnon monimuotoisuus kärsii hakkuiden lisääntyessä. Samalle puolelle asettuvat myös ympäristöjärjestöjen edustajat, jotka ovat huolissaan, että lulucf-asetukseen säädetään “porsaanreikiä, joiden avulla Suomi voi lisätä hakkuitaan ja pienentää hiilinielujaan ilman seuraamuksia” (MT 19.10.2017). Totuuden kehyksessä vastapuolella ovat usein päättäjät, poliitikot tai metsätalouden edustajat, jotka lähes poikkeuksetta ajavat talouden kantaa. Asetukseen

keskeisesti liittyvät poliitikot, kuten asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen, elinkeinoministeri Mika Lintilä ja Euroopan komission varapuheenjohtaja Jyrki Katainen, tuovat esiin asetuksen vaikutusta Suomen talouteen. Metsäalan edustajat keskittyvät myös luonnollisesti asetuksen talousvaikutuksiin. Asetusta säätämässä olleilla suomalaisilla europarlamentaarikoilla on eriäviä mielipiteitä asiaan. Kaikilla osapuolilla on siis oma totuutensa, josta käsin he katselevat lulucf-asetusta. Heidän kokemansa todellisuudet ovat osittain vastakkaisia, mikä synnyttää kiistan osapuolten välille.

Kiista totuuden kehyksessä on selkeästi nähtävillä, vaikka myös poliitikot ja metsätalouden edustajat, kiistan taloudellinen osapuoli, nostavat usein esille ilmastotavoitteet. Ne esitetään kuitenkin ilman syvempää avausta. Maaseudun Tulevaisuuden (15.9.2017) juttu, johon on haastateltu erästä metsänomistajaa, on poikkeustapaus, sillä se pyrkii selventämään ristiriitaa metsänhoidossa ja hiilinieluissa.

“Tämä on luonnonhoidon kannalta hyvä asia. Puun käyttö turvaa metsien kasvun. Kun on kasvua ja hakkuita, tulee myös rahaa. Sen myötä valtiolla ja yksittäisillä metsänomistajilla on mahdollisuus käyttää rahaa luonnonhoitoon”, hän sanoo. ‘Jos metsiä ryhdytään museoimaan ja rauhoittamaan, hiilinielu rapistuu”. (MT 15.9.2017.)

Kehykseen luokitelluissa teksteissä toistuu usein ajatus siitä, kuinka lisääntyvät hakkuut eivät vaurioita Pariisin ilmastopimuksen tavoitteita, vaan oikeastaan tukevat niitä. Tämä on todettavissa selkeästi Maaseudun Tulevaisuuden jutussa, jossa ääneen ovat päässeet Maa- ja metsätalousliitto MTK:n puheenjohtaja ja asiantuntija. Puheenjohtajan mukaan myös ilmasto voitti parlamentin äänestystuloksessa.

“Hyväksytty kompromissi on lähempänä Pariisin sopimuksen kirjauksia ja sen tosiasiallista henkeä, kuin aikaisemmin esimerkiksi ympäristövaliokunnassa esillä olleet lainsäädäntömuotoilut’, MTK:n asiantuntija Anssi Kainulainen sanoo”. (MT 13.9.2017.)

Tämäkaltaiset toteamukset on kuitenkin esitetty ilman, että on selvennetty, miten päätös tukee Pariisin ilmastopimusta. Ristiriita, pääkehiksemme nimenmukaisesti kiista, syntyy selkeästi, kun tarkastellaan Maaseudun Tulevaisuuden samana päivänä tekemää juttua siitä, mitä WWF sanoo parlamentin lulucf-päätöksestä.

“WWF on Nikulan [WWF:n ohjelmapäällikkö] [mukaan] tyytymätön suomalaisten toimijoiden vastuuttomuuteen ja lyhytnäköisyyteen ilmastonmuutoksen torjunnassa. Nikulan mukaan on ihmeellistä, että jotkut pitävät äänestystulosta hyvänä ilmaston kannalta. ‘Siinä ei ihan ymmärretä kokonaisuutta, jos joku näin lausuu’, hän toteaa”. (MT 13.9.2017.)

Totuuden kehys jakautuu kahteen alakehykseen, talouden ja ympäristön kehyksiin, jotka voidaan nähdä toisilleen vastakkaisina.

5.2.1 Talous

Talouden kehys ilmenee esimerkiksi jutuissa “Bioenergia ry lulucf-äänestyksestä: ‘Biotalouden kehittämisen kannalta tärkeä päätös’” (MT 14.9.2017) ja “Teollisuus kiittää EU-parlamentin metsänhakuuapäätöstä” (Yle 13.9.2017). Jo nämä otsikot vahvistavat, että joustot lulucf-asetukseen ovat suomalaisen metsäteollisuuden mielestä tarpeellisia. Suunniteltujen lisähakkuiden katsotaan edistävän Suomen taloudellista kasvua, joten poliitikot ja metsäalan etujärjestöt ajavat niitä kiivaasti eteenpäin. Esimerkiksi ministeri Tiilikainen ‘osaa hissipuheensa EU-piireissä’, pääministeri Sipilä ‘hakee lisää hakkuuoikeuksia EU-huippukokouksesta’ ja ministeri Lintilä vakuuttaa ‘hallituksen tekevän jatkuvasti töitä Brysselin suuntaan’.

Talouden kehyksessä sivutaan tai luodaan uhkakuvia siitä, mitä voi tapahtua, jos lulucf-asetus lopulta vaikeuttaa Suomeen suunniteltuja lisähakkuita. Uhattuna ovat sekä suuret metsäalan investoinnit että valtion rahat. Maaseudun Tulevaisuus kertoo suomalais-norjalaisesta tutkimuksesta, jonka mukaan hakkuiden rajoituksella olisi merkittäviä talous- ja työllisyysvaikutuksia koko Euroopalle. Näin uhkaa laajennetaan ja perustellaan kertomalla, “että kyse ei ole vain metsäisen Suomen huolesta” (MT 8.9.2017).

“Tapion projektijohtajan Liisa Käärin mukaan hakkuiden ja sahateollisuuden työllisyysvaikutukset ovat suuria varsinkin Euroopan maaseutualueilla. (...) ‘Kun mukaan otetaan myös puutuote- ja puusepänteollisuus, vaikutukset heijastuvat merkittävästi myös Keski- ja Etelä-Eurooppaan’, Käär sanoo”. (MT 8.9.2017.)

Metsäalan investoinnit riippuvat paljolti EU:n päätöksenteosta (esim. Yle 13.09.2017). Jos lulucf-asetuksen tulkitaan rajoittavan Suomen hakkuumahdollisuuksia, voivat ulkomaalaiset rahoittajat jättää investointipäätöksensä tekemättä. Talouden kehyksessä uhka näkyy myös uutisotsikoissa: “EU:n metsäpäätöksiä odotetaan Kemissä ja Kuopiossa – ulkomaiset investoijat seuraavat tilannetta tarkasti” (MT 18.10.2017) ja “Elinkeinoministeri Lintilä: Kiinalaisten investoinneilla Lappiin merkitystä kansantaloudelle” (Yle 11.10.2017). Jutuissa metsäalan yritysten toimitusjohtajat kertovat seuraavansa “lulucf:n edistymistä huolestunein mielin” (MT 18.10.2017). Päättäjät korostavat investointien taloudellista merkitystä Suomelle. He pyrkivät myös tyynnyttämään huolestunutta metsäalaa lupauksilla paremmista päätöksistä: “Ympäristöministeri Kimmo

Tiilikainen: Yritysten kannattaa investoida Suomessa metsäteollisuuteen jatkossakin” (Yle 13.9.2017) ja “Pääministeri pitää lupauksensa hakkuiden kasvusta: ‘Tulemme turvaamaan metsäteollisuuden toimintaedellytykset’” (MT 20.10.2017).

Lulucf-asetuksen lopullisen version pelätään aiheuttavan merkittävä hintalappu kasvaville hakkuille. Maaseudun Tulevaisuus spekuloi, millaisista summista mahdollisissa päästöoikeuksien kompensatiomaksuissa puhuttaisiin 16.10.2017 julkaistussa jutussaan “Luken professori arvioi: Suomelle lisähakkuista koituva päästöoikeuksien hinta 50 miljoonaa vuodessa”. Samaisessa jutussa kuitenkin todetaan, että todellista hintaa on mahdoton ennustaa, “koska tulevaisuuden todellista hiilidioksiditonnin hintaa tai hakkuiden määrää ei vielä tiedetä”. Samankaltaista pohdintaa käydään kasvavan hakkuutarpeen osalta: Jos metsän kaataminen tulee lulucf:n myötä kalliiksi kotimaassa, voivat puuta tarvitsevat yritykset turvautua ulkomaalaiseen tuontipuuhun (esim. MT 16.10.2017, MT 13.10.2017).

Talouden kehyksessä lulucf-asetus nähdään siis puhtaasti vain kansantaloudellisena ja yritystoimintaan vaikuttavana asiana. Suunnitellut lisähakkuut ovat välttämättömyys, josta ei haluta tinkiä. Pääministeri Juha Sipilän sanoja lainaten lulucf-asetukseen tarvitaan joustoja, koska lokakuuhun mennessä tehdyt myönnytykset “eivät ole riittäviä Suomen tarpeisiin nähden” (MT 19.10.2017). Näitä tarpeita Suomen hallitus ja metsäteollisuus pyrkivät kehyksessä edistämään.

5.2.2 Ympäristö

Ympäristön kehys on talouden kehysten vastapari. Siinä korostuvat ilmastonmuutos ja ympäristönsuojelu. Esimerkiksi Maaseudun Tulevaisuudella kehys on todettavissa jutussa “190 tutkijaa allekirjoitti adressin EU-neuvostolle metsälaista: ‘Maapallo ei tarvitse lisääntyviä päästöjä’” (MT 26.9.2017) ja Yleisradiolla jutussa “Luonnonsuojeluliitto EU-parlamentin metsäkannasta: Voi kiihdyttää ilmastonmuutosta – metsien monimuotoisuus kärsii” (Yle 13.9.2017). Toisinaan ympäristön kehys esiintyy samoissa jutuissa kuin talouden kehys, jolloin olemme luokitelleet jutun yhteiseen totuuden yläkehukseen. Esimerkiksi ministerineuvoston päätöstä käsittelevissä uutisissa lulucf-asetusta puitiin molemmista näkökulmista.

Ympäristön kehyksessä hakkuut nähdään rasitteena ilmastolle ja luonnon monimuotoisuudelle. Kuten professori Stuart Pimm Maaseudun Tulevaisuudelle (26.9.2017) on todennut: “Päätöksentekijä, seiso sekä ilmaston että monimuotoisuuden takana. Maapallo ei tarvitse

lisääntyviä päästöjä”. Vastaavasti hiilen kiertoon perehtynyt ilmastotutkija Timo Vesala toteaa Yleisradiolle:

“Jos katsotaan ilmastovaikutusta, niin päätös on tosi murheellinen. Näyttää siltä, että talous on jyrännyt tieteen ja sitä kautta ilmaston huomioon ottamisen yli.’ Vesalan mukaan metsähakkuiden lisääminen tarkoittaisi samalla sitä, että tavoite ilmastoneutraaliudesta siirtyy. (...) Vesalan mukaan ongelma on se, että politiikassa asioita pelkistetään yksinkertaiseksi ja helposti käsiteltäviksi, mutta samalla ilmastovaikutukset voivat jopa vääristyä”. (Yle 13.9.2017.)

Kyse on laajasta kansainvälisestä huolesta, että liialliset joustot lulucf-asetukseen ‘vesittävät’ EU:n ilmastopolitiikkaa. Pelkona on, että lulucf-asetukseen tehdään ‘porsaanreikiä’, jotka kannustavat muita Pariisin ilmastopimukseen sitoutuneita maita luistamaan yhteisistä ilmastotavoitteista. Toisin sanoen “EU:n laskentasäännöistä on syytä tehdä tarpeeksi tiiviit, sillä muu maailma käyttää niitä vertailukohtana” (Yle 13.10.2017).

Ympäristön kehyksessä ääneen pääsevät tutkijat ja ympäristönsuojelijat. He esittävät vastakkaisia näkemyksiä talouden kehysten päättäjien ja metsäteollisuuden mielipiteille. Ympäristönsuojelijat haluavat välttää hakkuita ja ylläpitää hiilinieluja, koska niiden katsotaan hillitsevän ilmastomuutosta. Ympäristönsuojelijat “kritisoivat Suomelle annettuja joustoja” ja “moittivat Suomea iltalypsystä EU-neuvotteluissa” (MT 19.10.2017). Ympäristön kehyksessä ilmastomuutoksen ja metsien hakkuiden välillä vallitsee yhteys, jota ei kyseenalaisteta. Luontojärjestö BirdLifen Sini Eräjää tiivistää asian näin: “Olisi reilumpaa sanoa, että hakkuut eivät edistä ilmastoa, mutta taloudellisista syistä niitä halutaan meillä tehdä” (MT 19.10.2017).

Tutkijat on kehystetty rationaalisina ja hillittyinä metsän asiantuntijoina, jotka varoittavat suurien hakkuiden seurauksista. Esimerkiksi parlamentin sallivaa ratkaisua pidetään “lyhytnäköisenä politiikkana”, jossa “talous on jyrännyt tieteen” (Yle 13.9.2017). Tutkijoiden asiantuntijuutta korostetaan ympäristön kehyksessä kielen keinoin. Esimerkiksi Timo Vesala on juuri ‘hiilen kiertoon perehtynyt ilmastotutkija’. Ympäristön kehyksessä tutkijat ovat ympäristönsuojelijoita aktiivisempia, koska he tarjoavat myös ratkaisuehdotuksia. Esimerkiksi Yleisradion 13.9.2017 julkaistussa jutussa “Professorit haluavat ison käänteen: Metsänomistajille maksettava korvauksia puuston hiilivaraston kasvattamisesta” ympäristöekonomian professori Markku Ollikainen ja tutkimusprofessori Jussi Uusivuori puhuvat metsänomistajien kannustinjärjestelmästä, jonka avulla “puustoon ennättää sitoutua mahdollisimman paljon hiiltä ennen hakkuita”. Vastaavasti Maaseudun

Tulevaisuus (26.9.2017) kirjoittaa, että “190 tutkijaa allekirjoitti adressin EU-neuvostolle metsälaista: ‘Maapallo ei tarvitse lisääntyviä päästöjä’”.

Ympäristön kehityksessä ilmastotavoitteiden saavuttaminen ja luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen vaativat töitä ja ponnisteluja kaikilta. Lulucf-asetus nähdään osana globaalia taistelua ilmastonmuutosta vastaan. Kehyksessä tämä on kyseenalaistamaton arvo, jota kohti tulee pyrkiä.

5.3 Omaisuus

“Suomen hallitus ja suomalainen metsäteollisuus ovat sitä mieltä, että komission esitys on keho ja kohtelee Suomea epäoikeudenmukaisesti. ‘Tavoitteena on löytää ratkaisu, joka mahdollistaa hyvin metsiä hoitavien maiden puunkäytön myös kasvavassa määrin, [Jyrki] Katainen sanoo’”. (YLE 7.9.2017.)

Omaisuuksien kehityksessä kiistaa syntyy ikään kuin Suomen ja muiden, ennen kaikkea Euroopan unionin välillä. Kehystä ilmentävissä uutisissa esitetään, kuinka Suomi kokee saaneensa epäoikeudenmukaisua kohtelua lulucf-asetuksen äänestyksissä: onhan Suomi yksi Euroopan metsäisimpiä maita, jolla on pitkä historia metsänhoidossa ja -teollisuudessa (ks. luku 2.1.). Omaisuuskehitys saa nimensä siitä, että aineistosta nousee ajatus Suomesta, maasta, jonka omaisuutta metsämme ovat: Suomen metsiä ei saisi uhata mikään, sillä ne ovat kansallista omaisuuttamme (ks. luku 2.2.).

Omaisuuksien kehitys jakautuu kahteen alakehykseen, joille annoimme nimet Suomen etu ja Suomen metsät. Kehysten nimet korostavat Suomi-ajattelua, joka koko omaisuuskehityksessä on nähtävillä.

5.3.1 Suomen etu

Suomen edun kehityksessä uhkaksi koetaan ensinnäkin Euroopan unioni ja sen elimissä tehdyt esitykset hiilinielun laskentatavasta. Pelkona on, että Suomi ei saa kohta enää itse päättää metsistään. Uutisissa välittyy toistuva viesti siitä, kuinka Euroopan unionin päätöksiin ja ennen kaikkea niistä mahdollisesti koituviin kustannuksiin suhtaudutaan. Suomen pelätään joutuvan “maksamiseksi” (MT 16.10.2017).

“MTK:n ja metsänomistajien viesti Suomen päättäjille on selvä. Brysselistä ei saa tulla takaisin tällä kertaa laskun kanssa. Se vaarantaa metsien käytön tulevaisuuden, tarpeelliset biotalousinvestoinnit ja heikentää mahdollisuuksiamme pitkäjänteiseen työhön

ilmastonmuutoksen torjunnassa. ‘Torjuntavoitto ei tässä asiassa riitä. Niitä on nähty jo tarpeeksi, totesi SLC:n puheenjohtaja Hoger Falck.’” (MT 4.9.2017.)

Yhdessä jutussa uhkaksi koetaan myös Ruotsi, johon Suomen tilannetta verrataan. Vaikka kyse on vain yhdestä jutusta, oli vastakkainasettelu erittäin vahva ja siksi käsittelemisen arvoinen. Ennen EU-parlamentin äänestystä, syyskuun alussa, Maaseudun Tulevaisuus (4.9.2017) kertoi, että ympäristövaliokunnan esityksen mukaan Suomi saattaisi joutua ostamaan lisää päästöoikeuksia, “jos se haluaisi pitää metsäteollisuuden pyörät pyörimässä täysillä”, kun taas Ruotsi hyötyisi ympäristövaliokunnan esityksestä. Voisi siis sanoa, että perinteen mukaan Suomen ja Ruotsin välille rakennettiin mediassa kiistaa.

Merkittävää on huomioida, että Suomen edun kehys esiintyy vain jutuissa, jotka nostavat kärkeen metsäalan tai talouden edustajia ja päättäjiä. Maaseudun Tulevaisuuden aineistossa Suomen edun kehys on nähtävillä muun muassa uutisissa “Metsäteollisuus lulucf-äänestyksestä: ‘Tosi merkittävä ja myönteinen päätös’” (MT 13.9.2017) ja “Ympäristöministeri Tiilikainen hiilinieluaäänestyksestä: ‘Hyvä askel oikeaan suuntaan’” (MT 13.9.2017). Suomen edun kehyksessä hallituksen ja metsäteollisuuden tavoitteet kasvattaa hakkuita ovat kiistatta hyvä asia, joka palvelee maamme tulevaisuutta. Etua uhkaavat tiukat laskentasaännöt aiheuttavat hallitukselle ‘päänvaivaa’. Jutuissa viitataan myös esimerkiksi ‘Suomen hakkuuhuoliin’, jotka ovat maamme ‘päünsärky’.

Suomen edun kehyksessä päätöksistä puhutaan moraalisesti latautuneilla sanoilla. Esimerkiksi Maaseudun Tulevaisuus kirjoittaa 13.10.2017 MTK:n puheenjohtajan Juha Marttilan odottavan, “että neuvotteluissa saataisiin Suomelle oikeudenmukaisia ratkaisuja”. Ministeri Tiilikainen toteaa ministerineuvoston ratkaisujen olevan ‘meille epäreiluja’ ja sanoo myönnetyn jouston olevan ‘Suomelle riittämätön’. Maaseudun Tulevaisuuden jutussa (13.10.2017) todetaan, että “[p]uheenjohtajamaa Viron kompromissiesitys kohtelee Suomea epäreilusti”. Jutun mukaan Suomi “kärsisi” päätöksen seurauksista, joita se “ei saisi” kompensoida haluamallaan tavalla. Saada-verbi korostuu (esim. Yle 13.10.2017), ja sitä käytetään nimenomaan siinä yhteydessä, kun kerrotaan Suomen saaneen tahtoaan läpi tai Suomen saaneen sitä miellyttävän lopputuloksen lulucf-asetuksen muokkausvaiheissa. Suomen edun kehyksessä asioita katsotaan yksinomaan kotimaan näkökulmasta, eikä muiden EU-jäsenmaiden tai ympäristönsuojelijoiden kantoja haluta hyväksyä.

Suomen edun kehyksessä lulucf-asetuksen muokkausvaiheiden lopputulokset nähdään joko Suomen voittona tai epäreiluna kohteluna. Esimerkiksi Maaseudun Tulevaisuuden (13.9.2017) jutussa, joka

on tehty heti parlamentin äänestyksen jälkeen, kerrotaan, kuinka keskustan europarlamentaarikko Hannu Takkula “tiedotti Suomen kannalta merkittävästä voitosta heti äänestyksen jälkeen”. Kehyksessä hallitus ja metsäteollisuus pitävät tiukasti isänmaan puolta, kun taas ympäristönsuojelijoiden katsotaan toimivan sitä vastaan, kun lulucf-asetuksen yhteisiä linjoja muovataan EU-tasolla: “Vihreät ja ympäristöjärjestöt toimivat isänmaan etua vastaan’, syyttää MTK” (MT 4.9.2017).

Suomen edun kehykseen liittyy myös ajatus tappiosta. Ministerineuvoston tekemät päätökset parlamentin äänestyksen jälkeen kehystetään tältä pohjalta: “EU-maat hyväksyivät joustot hiilinieluihin – Suomi voi lisätä hakkuitaan ilman päästöleikkauksia, muttei yhtä paljon kuin haluaisi” (Yle 13.10.2017) ja “Kemijärven tehdashankkeen vetäjä pettyi EU-neuvoston hakkuulinjaukseen: ‘Täysin käsittämätöntä’” (MT 15.10.2017). Suomen edun kehyksessä päätökset, jotka eivät tue Suomeen kaavailtuja hakkuita, ovat automaattisesti pettymyksiä. “Linjaus oli Suomelle pettymys”, toteaa Maaseudun Tulevaisuus (15.10.2017) ministerineuvoston äänestyksen jälkeen julkaistussa jutussaan. Tätä mieltä ovat myös haastatellut ministerit ja metsäalan edustajat, jotka kertovat pettyneensä tulokseen.

Yleisradion (13.10.2017) analyysiuutisessa puolestaan kuvaillaan, kuinka “Tiilikainen puki voiton tappioksi kiistassa hiilinieluista”. Analyysi käsittelee ministerineuvoston linjausta, joka ei täysin vastannut Suomen asettamia tavoitteita siitä, miten metsien hakkuut tulisi huomioida ilmastopäästöjä laskettaessa. Puheenjohtajamaa Viron esityksen pohjalta Suomelle kuitenkin myönnettiin joustoja. Analyysistä ilmenee, kuinka tärkeä lulucf-asetus Suomelle on. Se tukee ajatusta Suomen edun kehyksestä ja auttaa selittämään paikoin kehyksessä vallitsevaa kiivasta isänmaa ensin -ajattelua.

“Suomi esitti pettynyttä, muttei kuitenkaan äänestänyt hiilinieluratkaisua vastaan (...), vaan pidättäytyi äänestämästä. Ratkaisu on ymmärrettävä, sillä Tiilikainen sai ehdotukseen läpi monia Suomen ajamia asioita. Puheenjohtajamaa Viro rakensi koko kompensatiojärjestelmän käytännössä Suomen tarpeiden tyydyttämiseksi”. (Yle 13.10.2017.)

Näin ollen voimme todeta, että Suomen edun kehyksessä vallitsee mustavalkoinen kahtiajako maamme kannalta hyviin tai huonoihin päätöksiin. Kehyksessä hakkuiden lisääminen on oikeutettua ja edistää Suomen etua. Suomen edun kehys rakentuu erityisesti päättäjien ja metsäalan tunteisiin vetoavassa puheessa, jossa riittäväksi määritellään vain tilanne, jossa lisähakkuut eivät pakota Suomea vähentämään päästöjä muualta tai ostamaan päästöoikeuksia muilta mailta.

5.3.2 Suomen metsät

“Keskeistä on, että metsät kasvavat aina enemmän kuin niitä vuosittain käytetään. Tästä Suomella on yli 50 vuoden näytöt. On erittäin tärkeää, ettei hyvää kehitystä sanktioida epäreilulla laskentasäännöillä’ [EK:n johtava asiantuntija Mikael Ohlström]”. (MT 13.9.2017.)

Suomen metsien kehukseen luokiteltavat jutut korostavat ajatusta siitä, kuinka metsä Suomessa kuuluu suomalaisille eikä minkään pitäisi pystyä uhkaamaan sitä. Metsät ovat Suomen kansallisomaisuutta, joten Suomella tulisi olla oikeus käyttää niitä ilman ulkopuolisten rajoituksia. Jutuissa toistuu usein sanatakkasti ilmaus “Suomen metsä”. Ilmaukseen liitettiin myös ajatus siitä, kuinka ympäristövaliokunnan tai ministerineuvoston esitys lulucf-asetuksesta on Suomen kannalta huolestuttava.

“Alkaako järki löytyä EU:n metsälakiin? – Suomelle edullista lulucf-kantaa valmistellaan Euroopan parlamentissa. Muutokset poistaisivat huolta Suomen metsien muuttumisesta laskennalliseksi päästöjen lähteeksi”. (MT 7.9.2017.)

Kehyksessä toistuva ilmaus on myös ‘Suomen huoli’. Näillä ilmauksilla uutiset antavat ymmärtää, että koko Suomi seisoo kansana huolen takana. Puhutaan Suomesta, eikä esimerkiksi Suomen hallituksesta tai metsäteollisuudesta, joiden kannalta lulucf-asetuksen mahdolliset vaikutukset suunniteltuihin hakkuisiin voivat olla haitallisia. Maaseudun Tulevaisuus puhuu ‘järjestä’, joka pitäisi löytyä lulucf-asetukseen. Epäselväksi jää, kenen järkeä tarkoitetaan, sillä kuten aiemmat analyysiluvut ovat osoittaneet, asiaan liittyy ristiriitaisia näkemyksiä.

Suomen metsien kehyksessä muilta mailta ja Euroopan unionilta katsotaan puuttuvan tietoa, kuinka hyvin metsäasiat hoidetaan Suomessa. EU on kehystetty byrokraattiseksi ja etäiseksi päättäjäksi, joka ymmärtämättömänä rajoittaa Suomen metsäpolitiikkaa ja -taloutta.

“Joudumme tappelemaan laskennallisten päästöyksiköiden kanssa, vaikka Suomen metsät ovat hiilinielu. Tässä ei ymmärretä suomalaista metsätaloutta”, ministeri [Kimmo Tiilikainen] sanoi. (MT 13.10.2017.)

Metsäalan piirissä lulucf-asetuksen mahdolliset vaikutukset hakkuisiin koetaan eräänlaisena vapaudenriistona. MTK:n Juha Marttilan sanoin EU ikään kuin “näyttää vyöryttävän säätelyä metsätalouteen ilmastopolitiikan kautta” (MT 30.10.2017). Suomen metsien kehyksessä tällaiset

sääteley-yritykset ovat kauhistus. Esimerkiksi Boreal Bioref Oy:n toimitusjohtaja Heikki Nivala “ei säästele sanojaan ruotiessaan EU:n sekaantumista Suomen hakkuisiin” (MT 15.10.2017). Nivalan mukaan “EU on vaikeuksissa” ja sen “toiminta hiilinieluasiassa vie uskottavuutta koko unionilta”. Hän toteaa, että EU puuttuu “metsätalouden asioihin kiertoteitä, eikä päätöksentekijöillä ole edes perusasiat hallussa.” Myös Metsäteollisuus ry uskoo, ”että tärkeätä on tuoda esille perusasiaa, että Suomen metsävarat jatkavat kasvuaan ja viilentävät ilmastoa tulevaisuudessakin” (MT 14.10.2017). Suomen metsien kehityksessä EU:n ja Suomen erimielisyyksien syynä nähdään siis oikean tiedon puute. Kehyksessä korostetaan, että Suomi ei ole kuin ne maat, jotka kärsivät metsäkadosta liiallisten hakkuiden seurauksena. MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila kiteyttää ajatuksen: “EU:n toimielimissä ei tunneta pohjoisen kestävä metsätaloutta” (MT 30.10.2017).

Kehyksessä tausta-ajatuksena on, että Suomella on pitkä historia metsänhoidossa: meillä ikään kuin osataan oikeanlainen metsienhoito ja -käyttö. Kun ympäristövaliokunnan esitys asetuksesta muuttui parlamentissa, otsikoi Maaseudun Tulevaisuus (13.9.2017), miten “Metsäala voi huokaista helpotuksesta”. Otsikossa puhutaan metsäalasta, mutta loppujutussa jälleen Suomesta. Maaseudun Tulevaisuuden mukaan muutokset kohtelivat Suomea hyvin, sillä niihin saatiin “merkittäviä lievennyksiä”. Aiempi esitys oli ollut “Suomea rankaiseva”.

“(…) esityksessä vertailuvuodet, joihin metsien käyttöä tulevaisuudessa tulisi verrata, ovat 1990–2009. Nämä nähdään Suomen kannalta epäoikeudenmukaisina, koska ne rankaisevat Suomea lamavuosien vähäisistä hakkuista ja tekevät Suomen metsistä laskennallisen hiilidioksidin lähteen”. (MT 13.9.2017.)

5.4 Kehysten vertailu medioittain

Kuten luvusta 5.3 ja sen alaluvuista on nähtävillä, Maaseudun Tulevaisuudella toistuu useammin kehys omaisuudesta. Huomionarvoista on eräs virke, joka toistuu Maaseudun Tulevaisuudella kahdessa jutussa tismalleen samanlaisena: “Suomen metsät ovat hiilinielu, vaikka hallituksen suunnitelmat puun käytön lisääntymisestä toteutuisivat” (MT 7.9.2017, MT 8.9.2017). Virkkeelle ei ole annettu mitään lähdettä, vaan se on molemmissa jutuissa eritelty omaksi kappaleekseen ilman, että on kerrottu, kuka väitteen sanoo. Tämä antaa kuvan siitä, että virke olisi toimittajan omaa tekstiä. Ottaen huomioon sen, että hiilinielukeskustelussa esitettiin juttujen julkaisemisen aikaan kommentteja myös kyseisen virkkeen sisältöä vastaan, pistää se siksi uutistekstin joukosta silmään. Se luo entistä syvemmän näytön siitä, että omaisuuden kehys toistuu Maaseudun Tulevaisuudella voimakkaampana, sillä voi olettaa, että virkkeessä näkyy lehden kanta toimittajan omana tekstinä.

Saattaa toki olla, että omaisuuden kehys esiintyy laajemmin vain Maaseudun Tulevaisuuden jutuissa, koska Yleisradion aineisto on kooltaan pienempi.

Maaseudun Tulevaisuudella toistuu ajatus siitä, että lulucf-asetuksen pelätään tekevän “Suomen metsistä laskennallisen hiilidioksidin lähteen” (MT 13.9.2017). ‘Laskennallinen hiilidioksidin tai päästöjen lähde’ esiintyy useammassa Maaseudun Tulevaisuuden jutussa. Ilmaisujen voidaan katsoa luovan uhkakuvaa, jossa lulucf-asetus vääristää “totuutta” Suomen metsien todellisesta hiilinielusta. Yleisradio sen sijaan pääasiassa kuvaa asetusta ‘metsien hiilinieluja koskevaksi lainsäädäntöesitykseksi’. Tätä tapaa voidaan pitää neutraalimpana.

Yleisradion uutisoinnissa toistuvat sen sijaan ympäristön ja talouden kehukset. Vaikka uutiset on tehty tietystä näkökulmasta niin, että varsinaisessa kärjessä on jommankumman puolen edustaja, on jutussa lähes poikkeuksetta tuotu esille myös se, että asialla on myös vastakkaisia näkemyksiä. Vastakkaisten näkemysten esittäminen uutisessa on yleinen journalistinen käytäntö, varsinkin, jos jutun aiheesta on erimielisyyksiä.

“Suomen luonnonsuojeluliitto on pettynyt Euroopan parlamentin keskiviikkona muodostamaan kantaan metsien hiilinielujen laskentatavasta. Järjestön mielestä päätös vesittää EU:n ilmastopolitiikkaa merkittävästi. (...) Suomen hallitus on ilmoittanut olevansa tyytyväinen päätökseen, koska se haluaa lisätä hakkuita nykytasosta merkittävästi”. (Yle 13.9.2017.)

“Hallitus ja metsäteollisuus haluavat kiihdyttää hakkuita. Professorien mukaan metsän pitäisi antaa kasvaa nykyistä vanhemmaksi”. (Yle 13.9.2017.)

Yleisradio ja Maaseudun Tulevaisuus puhuvat lulucf-asetuksista eri nimillä ja selventävät sitä eri termein. Usein päätöksestä puhutaan ‘lulucf-asetuksena’, ‘lulucf-päätöksenä’ tai ‘lulucf-lakina’. Molemmilla medioilla esiintyvät myös ‘hiilinielulaki’ tai ‘hiilinielupäätös’. Näiden ilmausten voi ajatella olevan neutraaleja. Joukosta erottuvat Maaseudun Tulevaisuuden jutut, joissa asetusta kuvaamaan käytetään ilmausta ‘hakkuiden rajoitukset’ (esim. MT 8.9.2017). Ilmaus toistuu esimerkkijutun otsikossa ja leipätekstissä useampaan kertaan. Maaseudun Tulevaisuus rinnastaa useammin juuri hakkuut tai ylipäänsä metsän lulucf-asetuksen kuvaamiseen. Usein sitä kuvataan ‘metsälakina’. Yleisradio käyttää vastaavanlaista ilmausta kerran jutussaan, jossa “Teollisuus kiittää EU-parlamentin metsänhakkuupäätöstä” (Yle 13.9.2017).

Maaseudun Tulevaisuus käyttää jutuissaan värikkäitä ilmaisuja. Vaikka usein ilmaisut esiintyvät haastateltujen sitaateissa, esiintyy niitä myös leipätekstissä. Tällaisia ilmaisuja ovat esimerkiksi

metsien ‘museointi’, ministeri Tiilikaisen ‘hissipuhe’ EU:ssa, hiilinieluesityksen muuttuminen Suomen ‘päänsäryksi’ ja luontojärjestöjen moite Suomelle ‘iltalypsystä’ EU:ssa. Kyseessä voi olla tyylliseikka tai yksittäisen toimittajan tapa kirjoittaa. Toisaalta voi pohtia, ovatko ilmaisut liian latautuneita merkityksiltään. Koska emme kehysanalyysillä ja kandidaatintutkielmassa pysty pureutumaan syvemmälle kielen merkityksiin, jää ilmaisujen tarkempi tulkinta tässä kohtaa vajaaksi, ja huomio vain huomioksi. Yleisradion pääosin neutraaliin kieleen verrattuna ilmaisut kuitenkin kuulostavat värikkäiltä. Eron voi huomata jo otsikoissa: Maaseudun Tulevaisuuden (8.9.2017) mukaan “Euroopan parlamentti alkaa taipua metsälaissa: Suomelle edullisempi kanta saamassa enemmistön”. ‘Taipumisen’ voi tulkita arvolatautuneeksi sanaksi, varsinkin kun sitä käytetään politiikan uutisoinnissa. Se luo oletuksen siitä, että sanan käyttäjällä on mielipide, jonka kannalle “vastapuoli” on taipumassa. Samankaltainen, parlamentin äänestystä ennakoiva uutinen on Yleisradiolla puolestaan otsikoitu “Tiukka äänestys voi hälventää Suomen hallituksen metsähuolia EU-parlamentissa” (Yle 12.9.2017). Yleisradio siis erottelee selkeästi, kenen kannasta on kyse, kun puhutaan metsähuolien hälvenemisestä, mikä eroaa Maaseudun Tulevaisuuden kantaottavasta otsikoinnista.

Kuten luvussa 5.3.2 on nähtävillä, käyttää Maaseudun Tulevaisuus useammin pelkkää ilmausta ‘Suomi’: puhutaan ‘Suomen voitosta’, ‘Suomen edusta’, ‘Suomen tarpeista’. Sen sijaan Yleisradio käyttää näissä kohdin sanapareja ‘Suomen hallitus’ tai ‘Suomen metsäteollisuus’, mikä on nähtävillä myös edellisen kappaleen otsikointiesimerkissä. Kun media uutisoi EU:ssa tehtävistä päätöksistä, on tavallista puhua pelkästä Suomesta, sillä voidaan ajatella, että kaikki europarlamentaarikot, komissaari ja ministerineuvoston ministerit edustavat EU:ssa omaa kotimaataan. On kuitenkin eri asia ajatella koko Suomen seisovan pääasiassa hallituksen ja metsäteollisuuden hakkuusuunnitelmien takana, sillä kuten analyysissa esitetään, on asiasta paljon eri mielipiteitä. Myös aineistosta nousseet kehystemme nimet, Suomen etu ja Suomen metsä osoittavat, että uutisissa toistuu ajatus siitä, että kyse on koko Suomen hyväksymästä ajatuksesta. Kuten aiemmin mainitsimme, kyseiset kehykset esiintyvät pääasiassa vain Maaseudun Tulevaisuuden jutuissa.

On mielenkiintoista vertailla, mistä tutkimuksista tai tieteentekijöiden tekemistä kannanotoista mediat ovat uutisoineet. Maaseudun Tulevaisuus uutisoi ennen EU-parlamentin äänestystä suomalais-norjalaisesta tutkimuksesta, jonka mukaan “(...) Hakkuiden rajoitus Euroopassa johtaisi hiilinielujen vähentymiseen muualla maailmassa” (MT 8.9.2017). Jos lulucf-asetus siis estäisi Suomeen kaavailtujen hakkuiden toteutumista, lisäisi se tutkimuksen mukaan hakkuita Pohjois- ja

Etelä-Amerikassa sekä Venäjällä. Yleisradio (13.9.2017) puolestaan uutisoi, kuinka “Professorien mukaan metsän pitäisi antaa kasvaa nykyistä vahvemmaksi”. Jutussa olivat äänessä ympäristöekonomian professori sekä Luonnonvarakeskuksen tutkimusprofessori, jotka ehdottivat uudenlaista hiilikorvausjärjestelmää metsänomistajille. Jutun mukaan järjestelmä johtaisi pitkällä aikavälillä puun tarjonnan lisääntymiseen ja olisi tehokas tapa hillitä ilmastonmuutosta. Voisi katsoa, että nämä kaksi tutkimusta ajavat vastakkaisten puolten intressejä: Maaseudun Tulevaisuuden esittelemä tutkimus puoltaa hakkuita Suomessa. Yleisradion uutisoima tutkimus ei suoraan tyrmää hakkuita, mutta esittää ratkaisua, joka hidastaisi puun saantia ja olisi ilmastonmuutosta hillitsevä. Toisaalta Maaseudun Tulevaisuuden aineistoon mahtuu kuitenkin myös Luonnonvarakeskuksen professorin arvio lisähakkuista koituvien päästöoikeuksien hinnasta (MT 16.10.2017) sekä 190 tutkijan adressi siitä, että metsälaki ei saa lisätä päästöjä maapallolla (MT 26.9.2017).

Medioiden eri intressit näkyvät uutisten määrässä. Koska metsä kuuluu vahvasti Maaseudun Tulevaisuuden intresseihin, on lulucf-asetuksesta uutisoitu usean jutun voimin, mikä kasvatti myös Maaseudun Tulevaisuuden aineiston kokoa. Jos esimerkiksi tarkastellaan aineistomme kannalta merkittävää uutispiikkiä, uutisia EU-parlamentin äänestyksen ympärillä äänestyspäivästä 13.9.2017 alkaen parin päivän ajan, on Maaseudun Tulevaisuuden aineisto lähes puolet suurempi kuin Yleisradion aineisto. Maaseudun Tulevaisuudelta on välillä 13.9.–15.9.2017 kymmenen uutista aineistossamme, kun taas Yleisradiolta uutisia on kuusi. Sen lisäksi, että kumpikin media uutisoi äänestyspäivänä siitä, mikä äänestyksen lopputulos on, ovat ne myös kysyneet kommentteja asiaan liittyviltä osapuolilta. Yleisradiolla omiksi uutisiksi on eroteltu Luonnonsuojeluliiton, ilmastotutkijan ja ympäristöministeri Tiilikaisen kannanotot asiaan sekä professorien ehdotus hiilinielukurvauksista metsänomistajille. Sen sijaan teollisuuden edustajien, Metsäteollisuus ry:n, Energiateollisuus ry:n ja Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n kommentit on niputettu yhteen uutiseen. Maaseudun Tulevaisuus sen sijaan erittelee omiksi jutuiksi vielä useamman asianosaisen kommentit. Omissa jutuissaan esiintyvät Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK, Suomen europarlamentaarikot, ympäristöministeri Tiilikainen, EK, Metsäteollisuus ry, WWF, vihreiden varapuheenjohtaja Liikanen, Bioenergia ry sekä kangasalalainen metsänomistaja. Molemmat mediat ovat siis hakeneet kommentteja asiaan usealta osapuolelta, mutta Maaseudun Tulevaisuus on kirjoittanut useamman eri uutisen asiasta.

6 Johtopäätökset

Tutkimuksemme tavoitteena oli kuvata, miten lulucf-asetuksesta uutisoidaan Maaseudun Tulevaisuuden ja Yleisradion verkkojutuissa. Vertailimme myös näiden medioiden tapaa kehystää lulucf-keskustelua. Ensimmäisellä tutkimuskysymyksellämme haimme vastausta siihen, miten Maaseudun Tulevaisuus ja Yleisradio kehystävät lulucf-asetusta ympäröivää keskustelua. Analyysin tuloksena huomasimme, että keskustelua hallitsi laajempi teema, jonka nimesimme kiistan kehykseksi. Löysimme myös kaksi kiistaan perustuvaa yläkehystä: totuuden ja omaisuuden kehykset.

Totuuden kehyksessä kaikilla toimijoilla oli vahva käsitys siitä, miten metsien hakkuut todellisuudessa vaikuttavat Suomen talouteen tai ilmastoon. Toisin sanoen poliitikoilla, metsälalla, tutkijoilla ja ympäristönsuojelijoilla oli jokaisella oma totuutensa. Totuuden kehys jakautui kahteen toisilleen vastakkaiseen alakehykseen, talouden ja ympäristön kehykseen. Talouden ja ympäristön kehyksissä ilmenettiin siis erilaisia käsityksiä siitä, mikä on totta. Talouden kehyksessä lulucf-asetusta katsottiin ensisijaisesti kansantalouden ja yritystoiminnan näkökulmasta. Sen sijaan ympäristön kehyksessä korostuivat luonnon monimuotoisuus ja ilmastotavoitteet.

Omaisuuden kehyksessä kiista syntyi ikään kuin Suomen ja Euroopan unionin sekä muiden jäsenmaiden välille. Omaisuuden kehys koostui kahdesta varsin isänmaallisesta alakehyksestä. Annoimme alakehyksille nimet Suomen etu ja Suomen metsät, koska nämä ilmaukset esiintyivät myös itse aineistossa. Suomen edun kehyksessä lulucf-asetuksen käänneet kehystettiin joko voittoina tai tappioina. Kehyksessä hakkuiden lisääminen olisi Suomen edun mukaista, sillä metsät ovat Suomen kansallisomaisuutta. Lulucf-asetuksesta mahdollisesti seuraavat hakkuurajoitteet olivat uhka suomalaisten vapaudelle käyttää ikiomaa metsäänsä. Suomen metsien kehyksessä korostui puolestaan ajatus metsien kansallisromanttisesta luonteesta. Kehyksessä suomalaisilla katsottiin olevan kykyä ja taitoa metsienhoidossa ja -käytössä, koska Suomella on pitkä historia metsäisenä maana.

Journalismissa on tavallista esittää asioita vastakkainasettelun avulla. Erityisesti politiikkaa kehystetään usein kiistana, kilpailuna, pelinä tai teatterina. Poliitiikan uutisointia seurattaessa voi huomata nämä toistuvat kehykset, jotka myös vaikuttavat siihen, kuinka politiikasta ylipäätään

ajatellaan. (Seppänen & Väliverronen 2012, 98.) Aineistomme jutuissa haastatellut olivat useimmiten suomalaisia poliitikkoja. Ylipäättään koko lulucf-asetukseen liittyvä päätöksenteko on luonteeltaan poliittista, mitä perustelimme jo luvussa 2.3. Voidaan siten ajatella, että kiistan kehysten nouseminen aineistoa määrittäväksi teemaksi ei ole yllättävää. Toimittajat ovat tottuneet kehystämään poliittisia tapahtumia korostamalla vastakkainasettelua, mikä voi olla yksi syy siihen, että kiistan kehys ilmeni myös meidän aineistossamme. Väliverronen (1996, 113) mukaan kiista tuo journalismiin draamallisen jännitteen ja sijoittaa yksittäiset puheenvuorot osaksi puolesta-vastaan asetelmaa. Aineistossamme tämä draamallisuus näkyi vastakkainasettelun lisäksi voimakkaana sanavalintoina. Esimerkiksi sanat ‘voitto’ ja ‘tappio’ toistuivat aineistossa.

Kiistan kehys on ilmennyt aiemmin myös metsäkeskustelua tutkittaessa. Metsäntutkimuksen tieteenala on ollut Suomessa usein hyvin erimielinen (ks. luku 2.1). Esimerkiksi Väliverronen (1996) puhuu juuri näistä metsäntutkijoiden kiistoista väitöskirjassaan. Luvuissa 2.1 ja 2.2 käsitelimme, kuinka suomalaiset ovat tottuneet tarkastelemaan metsää joko metsätalouden tai kansallisromantiikan näkökulmasta. Nämä näkökulmat olivat selkeästi esillä aineistossamme talouden alakehyksessä sekä omaisuuden yläkehysissä ja sen alakehyksissä.

Metsätalouden näkökulma leimasi vahvasti talouden kehystä: metsäteollisuudelle myönteinen lulucf-lopputuloks katsottiin Suomen talouden kannalta lähes välttämättömäksi. Omaisuuden kehysissä ja sen alakehyksissä vallitsi sen sijaan vahva kansallisromanttinen ajatus metsästä, johon suomalaisilla on yksinoikeus. Tällaisessa ajattelutavassa voidaan nähdä yhteyksiä suomalaisuudesta vuosien saatossa rakennettuun kuvaan, jonka mukaan metsä on osa suomalaisten kansallisidentiteettiä (ks. luku 2.2).

Väliverronen (1996) toteaa, että kansallisomaisuudesta puhuminen mahdollistaa joko metsän henkisten tai aineellisten arvojen korostamisen. Puheessa painotetaan siten joko kansallista tai omistuksellista näkökulmaa. Ajatusta mukailen voimme ymmärtää paremmin myös omaisuuden kehysten alakehyksiä. Suomen metsien kehysissä metsän henkinen puoli korostui verrattuna Suomen edun kehyskehykseen. Suomen metsien kehysissä vallitsee romantisoitu ajatus, että metsät kuuluvat meille suomalaisille kansamme historian vuoksi. Toisaalta metsät ovat myös aineellinen etu, josta ei haluta luopua, mitä Suomen edun kehys puolestaan painottaa. Myös Ohtonen (2017) on huomannut metsäkeskustelua leimaavan Suomen etu -retoriikan. Hän toteaa, että “päättäjät ja metsäteollisuus voivat olla välittämättä lukuisten tutkijoiden varoituksista metsien liikahyödyntämisestä ja ohittaa ne Suomen yhteinen etu -retoriikalla” (Ohtonen 2017, 213). Tämä

ajatus tukee tutkimuksemme lopputuloksia, sillä vaikka Ohtosen kirja ei ole vertaisarvioitu, edustaa se kuitenkin metsäkeskustelun nykypäivää asiaan vihkiytyneen toimittajan huomioilla.

Sjöbergin (1989) mukaan ympäristöjournalismissa on usein nähtävissä jonkinlainen vastakkainasettelu hyvän ja pahan välille. Vastakkainasettelu leimaa analyysimme tuloksia, onhan pääkehiksemme juuri kiistan kehys. Analyysissa on nähtävillä myös muita ympäristöjournalismin piirteitä. Beck (1995, 100) toteaa, että ympäristöjournalismin rooli on konkretisoida ja tiivistää ihmisille moniulotteisia ympäristöaiheita. Tämän voimme todeta myös analyysimme pohjalta. Löysimme aineistosta useita kehyksiä, mutta varsinaisesti ympäristönäkökulma on selkeästi esillä kahdessa kehyksessä, totuuden ja ympäristön kehyksissä. Totuuden kehyksessä ympäristöä pyrittiin selittämään vastavoimana taloudelle, mikä yksinkertaistaa tilanteen monimutkaisuutta, mutta toisaalta tiivistää tilanteen yksiselitteisesti. Tässä lähennyttään Beckin (1995) ajatusta median konkretisoivasta roolista.

Ympäristöjournalismi pyrkii kuitenkin myös tuomaan esiin asioiden syvyyden ja perspektiivin eikä siis vastaa pelkästään kysymyksiin kuka, missä, milloin ja miksi (Frome 1998). Tämän ulottuvuuden voimme nähdä ympäristön kehyksessä. Erityisesti uutisissa, joissa äänessä ovat tutkijat, on nähtävillä pyrkimys kaivautua syvemmälle aiheeseen, kuten myös pyrkimys selittää aiheen monimutkaisuutta. Tutkijoiden ratkaisukeskeinen lähestymistapa on tuotu esiin luvussa 5.2.2. Vaikka ympäristöjournalismin selitykseen käyttämämme lähteet ovatkin vanhoja journalismin muuttuvaan luonteeseen nähden (ks. luku 3.1), voimme nähdä niissä useita yhtymäkohtia analyysimme tuloksiin. Tästä voimme päätellä, että ympäristöjournalismia ohjaavat edelleen pitkälti samat suuntaviivat.

Teoreettisessa viitekehiksessämme sivuamme useasti sitä, kuinka ympäristö- ja ilmastojournalismille tyypillistä on katastrofikeskeisyys (esim. Hansen 1994). Aineistossamme taustalla vaikuttaa eräänlainen katastrofi, ilmastonmuutos. Tällä kertaa se ei kuitenkaan ole konkretisoitunut yksittäisen luonnonkatastrofin kautta, vaan poliittisena, mielipiteitä jakavana päätöksenä. Lulucf-asetuksella on kauaskantoisia vaikutuksia, mikä vaikeuttaa keskustelua. Voisikin sanoa, että kenties jopa ympäristöjournalismille poikkeuksellisesti se on saavuttanut suuren mediahuomion Suomessa. Mediahuomio tosin selittyy aiheen poliittisella ja taloudellisella merkityksellä.

Painter (2013) huomasi tutkimuksessaan, että mediakeskustelua ilmastonmuutoksesta kehystetään kolmen pääkehysten, katastrofin, epävarmuuden ja mahdollisuuden kehysten, kautta.

Epävarmuuden kehys on nähtävillä omassa analyysissämme erityisesti ympäristön kehyksessä, jossa huoli metsien hiilinielujen säilymisestä korostuu. Kehyksessä ollaan huolissaan siitä, että lulucf-asetuksen mahdollistamat hakkuut vähentävät luonnon monimuotoisuutta ja uhkaavat ilmastotavoitteiden toteutumista. Tämä huoli kumpuaa juuri epävarmuudesta, jonka poliittiset päätökset aiheuttavat. Toisaalta, Kunelius (2017) totesivat ilmastonmuutoksen olevan haaste politiikalle, koska se saattaa luoda ahdistusta toimista, joita ilmastotavoitteiden saavuttaminen vaatii. Tällainen ahdistus on nähtävillä löytämässämme totuuden kehyksessä, jossa päättäjät pyrkivät perustelemaan, etteivät hakkuut ole este ilmastotavoitteiden saavuttamiselle. He ovat siis huolissaan siitä, ettei hakkuiden toteuttaminen olisi mahdollista, jos ilmastotavoitteet menevät päätöksenteossa taloudellisen näkökulman edelle.

Toisella tutkimuskysymyksellämme vertailimme Maaseudun Tulevaisuuden ja Yleisradion aineistoja ja niistä löytyviä kehymiä. Analyysissämme huomasimme, että medioilla toistuvat eri kehykset. Maaseudun Tulevaisuus painotti omaisuuden kehystä ja sen alakehymiä, Suomen edun ja Suomen metsien kehymiä. Kehyksissä metsät kuuluvat Suomelle, eikä niitä saa uhata kukaan ulkopuolinen. Maaseudun Tulevaisuudella siis esiintyi isänmaa ensin -ajattelua, mikä näkyi myös siinä, millaisia ilmaisuja mediat käyttävät. Maaseudun Tulevaisuus käytti useammin pelkkää ilmausta 'Suomi', kun taas Yleisradio käytti vastaavissa tapauksissa sanapareja 'Suomen hallitus' tai 'Suomen metsäteollisuus'. Maaseudun Tulevaisuuden käyttämät ilmiötä kuvaavat ilmaisut olivat pääasiassa muutenkin värikkäämpiä kuin Yleisradiolla.

Yleisradiolla puolestaan korostuivat talouden ja ympäristön kehykset sekä niiden yläkehys, totuus. Jutut esitettiin joko ympäristön tai talouden näkökulmasta, mutta jutuissa tuotiin esille se, että asiasta on myös vastakkaisia mielipiteitä. Medioiden intressit näkyivät uutisoinnissa. Koska metsä kuuluu vahvasti Maaseudun Tulevaisuuden kiinnostuksenkohteisiin, oli myös lulucf-asetukseen liittyen aineistoa runsaasti. Kun Yleisradio oli koostanut samaan juttuun useamman eri osapuolen kommentit asiasta, oli Maaseudun Tulevaisuus erotellut nämä omiksi jutuikseen.

Kaiken lopputuloksena voidaan todeta, että lulucf-asetuksesta käyty keskustelu oli kehystetty ensisijaisesti metsäpoliittisena asiana, vaikka todellisuudessa Euroopan unioni pyrkii asetuksella Pariisin ilmastopöytäkirjan tavoitteisiin. Yleisradio ja Maaseudun Tulevaisuus kuljettivat ilmastoteemaa uutistensa taustalla, mutta aineistossamme hallitsi lulucf-päätöksen vaikutus juuri

metsien käyttöön Suomessa. Uutisoinnissa metsäpolitiikka siis jyrää ilmastopolitiikan. Kehysanalyysin avulla löytämämme kehykset vahvistavat asian: ainoastaan ympäristön kehyksessä ilmasto kohoaa juttujen kantavaksi teemaksi. Saattaa olla, että ilmasto jäi uutisoinnissa niin sanotusti syrjään, sillä ilmasto on monimutkainen kokonaisuus (ks. luku 3.2). Lulucf-asetusta saattaa olla helpompi käsitellä tutun metsän kautta. Vaikka ilmasto ja metsä ovat erottamattomia, tekee molempien moniulotteisuus keskustelusta kiistelyä.

7 Lopuksi

7.1 Tutkimuksen arviointi

Metsämuuronen (2008) korostaa, että laadullisen aineiston analyysissä ja tulkinnassa on ongelmallista, jos tutkijalla on hyvin voimakas ennako-oletus tutkimustuloksista. Tiedostamme, että ilmastonmuutokseen ja ympäristöön liittyvät kysymykset ovat meille molemmille tärkeitä. Olemme pyrkineet minimoimaan subjektiivisten käsitystemme vaikutusta jakamalla tutkimusaineiston kahtia analyysivaiheessa ja olemalla erityisen tarkkoja sitä käsitellessämme. Tutkimusprosessin aikana keskustelimme avoimesti ennako-oletuksistamme ja pyrimme olemaan niistä jatkuvasti tietoisia.

On kuitenkin syytä korostaa, että joku muu tutkija voisi silti saada hyvin erilaisia tuloksia saman aineiston pohjalta. Kehysanalyysi on laadullinen menetelmä, jonka luotettavuutta on kritisoitu muun muassa kehysten abstraktisen luonteen takia (Van Gorp 2007, 71–72). Van Gorp (2007) toteaa, että kehysanalyysia soveltava tutkija tekee tutkimusprosessin aikana väistämättä valintoja, jotka johtavat subjektiiviseen tulkintaan. Eri tutkijat voivat löytää samasta aineistosta erilaisia kehyksiä.

Tutkimuksen rajoitteina voidaan pitää myös medioiden erikokoisia aineistoja ja aikajänteen rajoitteita, joita käsitelimme luvussa 4.1.2. Luluaf-asetuksesta on kirjoitettu ja uutisoitu paljon laajemmin kuin mitä tämän tutkielman puitteissa on mahdollista tutkia. Keskustelun voidaan katsoa alkaneen Euroopan komission esiteltyä ehdotuksensa kesällä 2016, minkä lisäksi se voidaan nähdä osana jo vuosikautia jatkuneen suomalaisen metsäkeskustelun jatkumoa. Kyseessä on myös kaikkia EU-maita koskettava asia, joten siitä on kirjoitettu myös Suomen ulkopuolella. Nämä näkökulmat jäävät kuitenkin tutkimuksemme ulkopuolelle.

Lisäksi on syytä pohtia, mikä on yksittäisen toimittajan vaikutus kehysten esiintymiseen. Luvussa 4.2 totesimme, että toimittajat kehystävät uutisia usein rutiininomaisesti. Vaikka monille tapahtumille on olemassa omat yleiset kehystämistapansa, tekee toimittaja juttua tehdessään väistämättä valintoja, jotka tekevät lopputuloksesta tekijänsä näköisen. Karvonen (2000) toteaaakin, että kehysten käsitteen tunteminen voisikin lisätä toimittajien itseymmärrystä. Aineistossamme esiintyi muutamia juttuja, joilla oli sama kirjoittaja. Maaseudun Tulevaisuuden aineistossa juttuja oli 35 ja kirjoittajia 14. Tiettyjen toimittajien nimet toistuivat useamman kerran: Selkeästi eniten

aineistossa oli Maria Pohjalan kirjoittamia juttuja, joita löytyi yhteensä 10 kappaletta. Toiseksi eniten juttuja oli kirjoittanut Hanna Lensu, jonka nimistä niitä löytyi viisi. Lisäksi Lensu oli kirjoittanut yhden jutun yhdessä Jarmo Palokallion kanssa. Yleisradion aineistossa jutun kirjoittajan tarkastelu on erityisen tärkeää, koska aineisto oli suhteellisen pieni koostuen 13 jutusta. Yleisradiolle juttuja oli kirjoittanut viisi toimittajaa. Aineistossa oli seitsemän Petri Raivion kirjoittamaa juttua ja kolme Antti Koistisen kirjoittamaa juttua. Muut toimittajat olivat kirjoittaneet Ylen aineistoon vain yhden jutun.

Maria Pohjalan ja Petri Raivion nouseminen aineiston hallitseviksi kirjoittajiksi on ymmärrettävää, kun tarkastelee heidän työkuviaan. Maria Pohjala on Maaseudun Tulevaisuuden Brysselin kirjeenvaihtaja (MT:n toimitus 2018). Myös Petri Raivio työskentelee Yleisradiolla EU-kirjeenvaihtajana (Niemi 2016). Koska tutkimuksemme keskittyy EU-asetuksesta syntyneen keskustelun uutisointiin, on varsin loogista, että aineistossamme esiintyi eniten juuri tähän aihepiiriin erikoistuneiden toimittajien juttuja. Tutkimusta arvioitaessa on kuitenkin välttämätöntä pohtia, mikä vaikutus samoilla kirjoittajilla on ollut kehysten esiintyvyyteen. Koska jokainen toimittaja tekee juttuprosessin aikana valintoja, jotka johtavat kehysten syntyä, jättävät Pohjala ja Raivio väistämättä oman kädenjälkensä valmiisiin teksteihin. Toisaalta voidaan ajatella, että Pohjalalla ja Raiviolla on erityistä asiantuntemusta kirjoittaa lulucf-asetuksesta, mikä voi antaa hyvät edellytykset tarkastella uutisoitavia asioita syvällisesti ja eri näkökulmat huomioiden.

Koska Maaseudun Tulevaisuuden aineisto on suhteellisen laaja, emme koe, että Pohjalan toistuvuus kirjoittajana vaikutti kehysten esiintyvyyteen. Hänen kirjoittamiaan juttuja oli Maaseudun Tulevaisuuden aineistosta noin kolmasosa. Vaikka Maaseudun Tulevaisuudella toistuivat selkeästi omaisuuden kehykset, on kehysten esiintyvyyteen kaiken kaikkiaan paljon muitakin syitä kuin yksittäinen kirjoittaja. Yleisradiolla esiintyi pääasiassa vain talouden ja ympäristön kehyksiä, mitä osaltaan hieman selittää se, että Raivio on EU-kirjeenvaihtaja ja saattaa siksi keskittyä enemmän poliittisiin ulottuvuuksiin uutisoinnissa. Raivion juttuja Yleisradion aineistosta oli noin puolet. Tutkimuksellamme halusimme keskittyä mediakohtaiseen vertailuun, ja tämän vuoksi olemme analyysiluvuissa viitanneet mediaan, emme yksittäiseen kirjoittajaan. Tämän linjauksen teimme nimenomaan siitä syystä, että koemme, että kehysten esiintyvyyttä pitää tarkastella laajemmasta näkökulmasta kuin keskittymällä yksittäisiin toimittajiin.

Lopuksi on hyvä arvioida tutkimuksessa käytettyjä lähteitä. Tiedostamme, että olemme viitanneet Suomalaisen symbolit ja Suomalaisuuden juhla -teoksissa julkaistuihin artikkeleihin, jotka eivät

ole vertaisarvioituja. Emme kuitenkaan pidä tätä ongelmallisena, koska kyseisiä teoksia on käytetty yksinomaan taustoittamiseen eli ne esiintyvät vain kandidaatintutkielman taustaluvuissa 2.1–2.3. Näissä luvuissa käytetään tavalliseen tapaan myös vertaisarvioituja lähteitä. Myöskään Nikkasan koostama kirja Hyvän sään aikana, johon viittaamme useasti, ei ole vertaisarvioitu teos. Vaikka viittaamme Nikkaseen teoreettisessa viitekehyksessämme, olemme käyttäneet teosta kuitenkin vain taustoittamaan ilmiötä ilmastonmuutoksesta mediassa. Emme siis perustele tieteellisiä kannanottoja vertaisarvioimattomalla teoksella. Lisäksi johdantoluvussa olemme viitanneet toimittaja Kimmo Ohtosen ajatteluun teoksessa Metsäkansan tarina, joka ei myöskään ole vertaisarvioitu teos. Ohtosen ajattelua sivutaan pintapuolisesti myös luvussa 6. Maininnalla haluamme osoittaa, että tutkimuksen tuloksia mukailevaa ajattelua löytyy myös tieteellisen kentän ulkopuolelta. Koemme, että tutkimuksemme rajauksen kannalta on tärkeää käsitellä ilmastonmuutosta ja metsäkeskustelua yleisluontoisesti, jolloin tietokirjat soveltuvat lähteiksi. Kun käsittelemme aiempaa tutkimusta, teoriaa tai kehysanalyysiä, ovat kaikki valitsemamme lähteet käyneet läpi tieteellisen vertaisarvioinnin. Näin ollen tutkimuksen lähteet palvelevat hyvin niiden tarkoitusperiä.

7.2 Jatkotutkimusaiheita

Jatkotutkimusten mahdollisuudet nousivat esiin jo varhaisessa vaiheessa tutkimuksen teossa. Huomasimme, että monia mielenkiintoisia aiheita ei voinut kandidaatintutkielman puitteissa tarkastella, sillä rajallinen aika ja tila pakottivat rajaamaan tutkimusongelmaa. Emme esimerkiksi pystyneet pureutumaan siihen, kuinka median oma kanta, kohdeyleisö tai tavoite vaikuttavat uutisointiin. Vaikka pyrimme vertailemaan medioiden aineistoja keskenään, niiden tarkempi tarkastelu olisi vaatinut enemmän aikaa, tilaa ja erilaisen tutkimusasetelman. Jotta median omaa ääntä olisi voinut tarkastella, myös aineiston olisi pitänyt olla toisentyypinen. Kiinnostavaa olisikin tarkastella samaa keskustelua medioiden pääkirjoituksissa, kolumneissa tai mielipidekirjoituksissa. Uutiset mediatekstilajina kuitenkin pyrkivät objektiivisuuteen eli siihen, ettei toimittajan oma kanta näy tekstissä. Sen sijaan mielipidekirjoituksissa, joihin kuuluvat myös pääkirjoitukset ja kolumnit, tuodaan esille omia mielipiteitä. Niitä tarkastelemalla kahden median vertailu olisi syventynyt ja vienyt tutkimusta eteenpäin.

Koska kyseessä oli kandidaatintutkielma, valitsimme menetelmäksemme kehysanalyysin, sillä se ei pureudu kovin syvälle tekstin rakenteisiin. Diskurssianalyysi samasta aiheesta saattaisi syventää tutkimusta entisestään, ja olisi siksi jatkotutkimukselle hyvä vaihtoehto menetelmäksi.

Diskurssianalyysillä pääsisi syventymään tekstin rakenteisiin, jopa yksittäisiin sanoihin ja niiden

merkityksiin, mikä toisi uutta kulmaa samaan aiheeseen. Olisi mielenkiintoista pohtia, kuinka objektiivista uutisointi on eri medioissa vai vaikuttavatko median intressit uutisointiin. Objektiivisuus käsitteenä on vaikeaselkoinen, ja sitä on hankala tarkastella. Diskurssianalyysilla siihen olisi kuitenkin paremmat mahdollisuudet kuin kehysanalyysilla.

Tutkielmassamme pyrimme liittymään ympäristöjournalismin tutkimusperinteeseen. Dunwoodyn ja Griffinin (1994) mukaan ympäristöjournalismin tutkimus keskittyy usein vain valmiiden tuotosten tarkasteluun, ei niinkään siihen, miten tuotokset, uutiset, ovat syntyneet. Tutkimustulos on esitetty käsitteen määrittelyluvussa (ks. luku 3.1). Osaltamme toistimme tätä perinnettä omalla tutkimuksellamme, jossa aineistomme koostuu valmiista uutisjutuista. Emme siis katsoneet juttujen taakse eli emme kuulleet juttujen syntyyn vaikuttaneita tekijöitä. Tästä näkökulmasta jatkotutkimus olisi aiheellista, jotta ympäristöjournalismista saataisiin lisätietoa: Mitkä tekijät vaikuttavat juttujen syntyyn, mistä ne syntyvät ja miten.

Selkeä jatkotutkimusaihe on myös se, kuinka uutisissa ääneen pääsevät puolet kokevat uutisoinnin. Olisi mielenkiintoista tarkastella, kuinka esimerkiksi ympäristönsuojelijoiden, ilmastotutkijoiden, metsäteollisuuden edustajien tai päättäjien mielestä uutisointi vastaa heidän kokemaansa todellisuutta. Aineistostamme nousee esiin asioita, joiden todenperäisyyttä olisi hyvä tarkastella myös asiantuntijoiden, eli edellä mainitsemiemme edustajien, näkökulmasta. Esimerkiksi, aineistostamme saattaa nousta mielikuva siitä, että metsien hakkuu on automaattisesti huono asia luonnolle. Metsätalouden edustajat ovat tästä todennäköisesti eri mieltä, sillä he näkevät hakkuut pikemminkin metsänhoitona, ei metsien tuhona. Hyvin hoidettu metsä yksinkertaisesti ilmaistuna voi hyvin ja kasvaa. Metsätalouden edustajat ovat aineistossammekin tuoneet esille sitä, että hakkuiden lisäys on hyväksi myös ilmastolle. Tämä saattaa vaikuttaa kyseenalaistettavalta, sillä samaan aikaan vastapuoli, ympäristönsuojelijat, esitetään mediassa hakkuita vastustavina. Tästä syntyy ristiriita, ja siksi olisi kiinnostavaa tehdä haastatteluja eri puolten kanssa ja kuulla, kuinka he uutisoinnin todenperäisyyden kokevat. Tämä avaa oven monitieteelliselle tutkimukselle, joka voisi selventää näitä näkemyseroja.

Osittain aiempaan liittyvä laajempi tutkimusaihe on tieteen ja journalismin suhde, josta on jo tehty paljon tutkimusta ja ohjekirjallisuutta journalisteille (esim. Angler 2017, Setälä-Pynnönen 2015, Strellman & Vaattovaara 2013, Reddy 2011). Tieteen ja median toimintamallit ovat erilaisia. Tiivistetysti voisi kuvata, että tiede on yleisesti käsitetty mediaa hitaammaksi toimijaksi eikä tieteessä korostu yleisön tarve niin kuin mediassa usein korostuu. Tieteen tekeminen ei välttämättä

tarvitse suuria yleisöjä, kun taas media tarvitsee yleisöä elääkseen. Tiede ja media kuitenkin myös sekoittuvat, erityisesti puhuttaessa tiedejournalismista. Monesti kuitenkin myös muissa kuin tiedejournalismiin luokiteltavissa mediasisällöissä viitataan tieteellisiin asioihin, kuten esimerkiksi ilmastonmuutos- tai metsäkeskustelussa. Kuten jo aiemmin pyrimme kuvaamaan, on metsäkeskustelu ilmastonmuutoksen tapaan monimutkainen aihe, johon liittyy myös paljon tieteellisiin faktoihin perustuvia väitteitä. Jatkotutkimuksessa olisi mielenkiintoista tarkastella, kuinka nämä väitteet mediassa esitetään. Olisi myös kiinnostavaa kysyä tieteentekijöiltä, kuinka he median ja tieteen suhteen kokevat esimerkiksi juuri metsäkeskustelussa.

Kirjallisuus

Aalto, T. & Halmeenpää, H. 2017. Metsähallituksen hakkuut ovat ilmastopäästöjen lähde. Keski-suomalainen 1.10.2017. Saatavana:

<http://www.ksml.fi/mielipide/mielipidekirjoitus/Mets%C3%A4hallituksen-hakkuut-ovat-ilmastop%C3%A4%C3%A4st%C3%B6jen-l%C3%A4hde/1049486> [Viitattu 29.10.2017]

Alasuutari, P. 1999. Laadullinen tutkimus. 3. uud. painos. Tampere: Vastapaino.

Allan, S., Adam, B. & Carter, C. 2000. Environmental risks and the media. Lontoo; New York: Routledge.

Angler, M. W. 2017. Science journalism: An introduction. Lontoo; New York: Routledge.

Beck, U. 1995. Ecological politics in an age of risk. Cambridge: Polity Press.

BIOS-tutkimusyksikkö. 2017. Julkinen kirje. Saatavana:

<http://bios.fi/julkilausuma/julkilausuma240317.pdf> [Viitattu 29.10.2017]

von Bonsdorff, P. 2005. Eletty ja mielletty maisema. Teoksessa Halonen, T. & Aro, L. (toim.) Suomalaisen symbolit. Jyväskylä: Atena, 44–48.

Cracknell, J. 1994. Issue arenas, pressure groups and environmental agendas. Teoksessa Hansen, A. (toim.) The mass media and environmental issues (Paperback ed.). Leicester: Leicester University Press, 3–21.

Dunwoody, S. & Griffin, R. J. 1994. Journalistic strategies for reporting long-term environmental issues: a case study of three Superfund sites. Teoksessa Hansen, A. (toim.) The mass media and environmental issues (Paperback ed.). Leicester: Leicester University Press, 22–50.

Elinkeinoelämän keskusliitto. 2017. Ulkomaankauppa. Saatavana: <https://ek.fi/mita-teemme/talous/perustietoja-suomen-taloudesta/ulkomaankauppa/> [Viitattu: 24.11.2017]

Entman, R. M. 1993. Framing: Towards Clarification of a Fractured Paradigm. Journal of Communication, 43 (4), 51–58.

Euroopan komissio. 2017. Land use and forestry proposal for 2021-2030. Saatavana: https://ec.europa.eu/clima/policies/forests/lulucf_en#tab-0-0 [Viitattu 29.10.2017]

Frome, M. 1998. Green ink: An introduction to environmental journalism. Salt Lake City, Utah: University of Utah Press.

Goffman, E. 1974. Frame Analysis: An Essay on the Organization of Experience. Boston: Northeastern University Press.

Hako, P. 1987. Musiikki, metsä ja ihminen. Summary: Music, forest and man. Silva Fennica, 21 (4), 475–480.

Halonen, T. & Aro, L. (toim.) 2005. Suomalaisen symbolit. Jyväskylä: Atena.

- Hansen, A. 1994. *The mass media and environmental issues* (Paperback ed.). Leicester: Leicester University Press.
- Hartikainen, J. 2017. Kymmenet tutkijat varoittavat: Hallituksen biotalousinto kiihdyttää ilmastonmuutosta ja vaarantaa metsäluonnon. *Helsingin Sanomat* 24.3.2017. Saatavana: <https://www.hs.fi/politiikka/art-2000005140565.html> [Viitattu 29.10.2017]
- Hautala, H. 2017. LULUCF: Mistä Euroopan parlamentin äänestyksessä oli todella kyse? Vihreän liiton verkkosivut 20.9.2017. Saatavana: <https://www.vihreat.fi/blogit/heidi-hautala/2017/09/lulucf-mista-euroopan-parlamentin-aanestyksessa-oli-todella-kyse> [Viitattu 29.10.2017]
- Hearn-Branaman, J. O. 2016. *Journalism and the philosophy of truth: Beyond objectivity and balance*. London: Routledge.
- Julkisen sanan neuvosto. 2014. Journalistin ohjeet. Suomen Journalistiliitto. Saatavana: <https://journalistiliitto.fi/fi/pelisaannot/journalistin-ohjeet/> [Viitattu 3.3.2018]
- Kaipainen, J. & Lamminmäki, R. 2017. 10 x Mikä LULUCF? *Klimaatti* 10.10.2017. Saatavana: <http://www.klimaatti.fi/10-x-mika-lulucf/> [Viitattu 29.10.2017]
- Kantola, E. 2003. Vihreät vaikuttajat ympäristötiedon jakajina: Ympäristöjournalistien aatteita teoriassa ja käytännössä. Jyväskylän yliopisto, viestintätieteiden laitos. Maisterintutkielma.
- Karvonen, E. 2000. Tulkintakehys (frame) ja kehystäminen. *Tiedotustutkimus*, 23 (2), 78–84.
- Koskinen, M. & Onali, A. 2017. Metsä meidät pelastaa. Teoksessa Nikkanen H. ym. (Työryhmä ja Hanna Nikkanen.) *Hyvän sään aikana. Mitä Suomi tekee, kun ilmasto muuttaa kaiken*. Helsinki: Into, 71–83.
- Kunelius, R. 2017. *Media and global climate knowledge: Journalism and the IPCC*. New York, New York: Palgrave Macmillan.
- Kuosmanen, E. 2017. Metsien lisähakkuiden oikeuttaminen Suomen julkisessa keskustelussa. Helsingin yliopisto, metsätieteiden laitos. Maisterintutkielma.
- Laitinen, K. 1997. Kirjallisuus on yhä väkevä ja voimissaan. Teoksessa *Suomalaisuuden juhla*. Helsinki: Suomalaisuuden liitto: EstoPress, 51–57.
- Leiss, W. & Chociolko, C. 1994. *Risk and Responsibility*. Montreal and Kingston: McGill-Queen's University Press.
- Makkonen, J. & Tuomi-Nikula, J. 1998. *Metsäviestintä*. Helsinki: Metsälehti kustannus.
- McQuail, D. 2010. *McQuail's Mass Communication Theory*. 6. painos. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.
- Medin, L. & Andersson, B. 2016. Kött på tallriken eller på agendan? Journalistikens roll som medlare mellan klimatforskning och allmänhet. Linneuniversitet, Medie- och kommunikationsvetenskap. Kandidaatintutkielma.

Metla = Metsäntutkimuslaitos. 2012. Suomen metsät 2012: Suomen metsät ja metsätalous pähkinänkuoressa. Saatavana: <http://www.metla.fi/metinfo/kestavyys/SF-1-history-of-forest.htm> [Viitattu 24.11.2017]

Metla = Metsäntutkimuslaitos. 2010. Metsätalastollinen vuosikirja. Sastamala: Vammalan kirjapaino.

Metsämuuronen, J. 2008. Laadullisen tutkimuksen perusteet. Jyväskylä: Gummerus.

Merikallio, K. 2016. Sipilän hallitus uskoo bioenergiaan – Suunniteltu hakkuiden lisäys lähes puolittaisi metsien hiilinielun. Suomen Kuvalehti 24.11.2016. Saatavana: <https://suomenkuvalehti.fi/jutut/kotimaa/hallitus-uskoo-bioenergiaan-suunniteltu-hakkuiden-lisays-lahes-puolittaisi-metsien-hiilinielun/> [Viitattu 29.10.2017]

MTK. 2017. Asiantuntijat ja vaikuttajat kokoontuivat Brysseliin keskustelemaan maankäyttö ja -ilmastopolitiikasta. Saatavana: https://www.mtk.fi/ajankohtaista/uutiset/uutiset_2017/fi_FI/asiantuntijat_ja_vaikuttajat_kokoontuivat_brysseliin_keskustelemaan_ilmasto_ja_maankayttopolitiikasta/ [Viitattu 29.10.2017]

Mikkeli, H. 1992. Metsäturkki ja sen jurot parturit: näkemyksiä metsäluonnon ja kansanluonteen suhteesta 1800-1900-luvulla. Historiallinen aikakauskirja, 90 (3), 200–215.

MT = Maaseudun Tulevaisuus. 2017. Tuotteet ja palvelut. Saatavana: <http://www.maaseuduntulevaisuus.fi/asiakaspalvelu/tuotteet-ja-palvelut> [Viitattu 29.10.2017]

MT:n toimitus = Maaseudun Tulevaisuuden toimitus. 2018. Saatavana: <https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/yhteystiedot/mt-toimitus> [Viitattu 3.3.2018]

Niemi, M. 2016. Yle nimitti kirjeenvaihtajia. Yle. 11.4.2016. Saatavana: <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2016/04/11/yle-nimitti-kirjeenvaihtajia> [Viitattu 3.3.2018]

Nikkanen, H. 2017. Uutisista suurin. Teoksessa Nikkanen H. ym. (Työryhmä ja Hanna Nikkanen.) Hyvän sään aikana. Mitä Suomi tekee, kun ilmasto muuttaa kaiken. Helsinki: Into, 7–10.

Ohtonen, K. 2017. Metsäkansan tarina. Jyväskylä: Docendo Oy.

Painter, J. 2013. Climate change in the media: Reporting risk and uncertainty. London; New York: I.B. Tauris and Company.

Palokallio, J. 2016. Metsähallituslain sisältö hyväksyttiin. Maaseudun Tulevaisuus 18.3.2016. Saatavana: <http://www.maaseuduntulevaisuus.fi/mets%C3%A4/mets%C3%A4hallituslain-sis%C3%A4lt%C3%B6-hyv%C3%A4ksyttiin-1.141099> [Viitattu 29.10.2017]

Pettersson, S. 1997. Kuvataide on maansa peili. Teoksessa Suomalaisuuden juhla. Helsinki: Suomalaisuuden liitto: EstoPress, 46–50.

Pohjala, M. 2017. Suomelle takaisku metsien lulucf-laissa: Metsien hakkuista päästötaakka. Maaseudun Tulevaisuus 13.10.2017. Saatavana: <http://www.maaseuduntulevaisuus.fi/mets%C3%A4/artikkeli-1.209568> [Viitattu 30.10.2017]

Raitio, J. 2006. Eurooppaoikeus ja sisämarkkinat. Helsinki: Talentum.

Raivio, P. 2017. Hiilinielusaagan uusi ratkaisuesitys tarjoaa Suomelle joustoa hakkuisiin – Ministeri: “Ei vielä riitä”. Yle 19.9.2017. Saatavana: <https://yle.fi/uutiset/3-9841066> [Viitattu 29.10.2017]

Raivio, P. 2017. EU-parlamentin linjaus: Hakkuita voidaan lisätä, kunhan hiilinielut eivät pienene. Yle 13.9.2017. Saatavana: <https://yle.fi/uutiset/3-9830422> [Viitattu 30.10.2017]

Reddy, C. 2011. When Science and the Media Mix. *Science*, 332 (6025), 13.

Seppänen, J. & Väliverronen, E. 2012. Mediatyhteiskunta. Tampere: Vastapaino.

Setälä-Pynnönen, V. 2015. Tiedejournalismi inhimillisen epävarmuuden palveluksessa: tutkimus suomalaisen joukkoviestinnän tiedepuheesta, terveystietämisestä ja ihmiskuvasta. Helsinki: Helsingin yliopisto.

Sjöberg, C. 1989. Miljöjournalistik. Stockholm: Journalisthögskolan i Stockholm.

Stenroos, M. 2016. Väärin lobattu? Komissio ei taivu ymmärtämään suomalaista metsää. Yle 15.11.2016. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9292878> [Viitattu 29.10.2017]

Strellman, U. & Vaattovaara, J. 2013. Tieteen yleistajuistaminen. Helsinki: Gaudeamus.

Tasanen, T. 2004. Läksi puut ylenemään. Metsien hoidon historia Suomessa keskiajalta metsäteollisuuden läpimurtoon 1870-luvulla. Metsäntutkimuslaitoksen tiedonantoja 920. Helsinki: Metsäntutkimuslaitos.

Tirola, M. 2017. Viekö Bryssel Pohjois-Suomen investoinnit? Kaleva 29.8.2017. Saatavilla: <http://www.kaleva.fi/lukijalta/mielipiteet/vieko-bryssel-pohjois-suomen-investoinnit/768990/> [Viitattu 29.10.2017]

Tolvanen, M. 2011. Alkuperäinen metsä muutoksessa. *Tieteessä tapahtuu*, 29 (6), 59–61.

Van Gorp, B. 2007. The constructionist approach to framing: Bringing culture back in. *Journal of Communication*, 57(1), 60–78.

Virtanen, P. 2005. Metsä antaa mitä metsällä on. Teoksessa Halonen, T. & Aro, L. (toim.) *Suomalaisten symbolit*. Jyväskylä: Atena, 49–55.

Väliverronen, E. 1996. Ympäristöuhkan anatomia: Tiede, mediat ja metsän sairaskertomus. Tampere: Vastapaino.

Wilkins, L. & Patterson, P. 1990. Risky business: Covering slow-onset hazards as rapidly developing news. *Political Communication and Persuasion*, 7 (1), 11–23.

Yle. 2017. Ylen strategia. Saatavana: <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2017/10/24/ylen-strategia> [Viitattu 29.10.2017]

Liitteet

LIITE 1 Tutkielman aineisto

AINEISTO MEDIOITTAIN
Jutun julkaisupäivämäärä ja otsikko
Yleisradio
7.9.2017 Katainen: EU ei halua rajoittaa metsien käyttöä
12.9.2017 Tiukka äänestys voi hälventää Suomen hallituksen metsähuolia EU-parlamentissa
13.9.2017 Luonnonsuojeluliitto EU-parlamentin metsäkannasta: Voi kiihdyttää ilmastonmuutosta – metsien monimuotoisuus kärsii
13.9.2017 Teollisuus kiittää EU-parlamentin metsänhakuupäätöstä
13.9.2017 Ilmastotutkija: Hiilinielupäätös on murheellinen, talous on jyrännyt tieteen
13.9.2017 Professorit haluavat ison käänteen: Metsänomistajille maksettava korvauksia puuston hiilivaraston kasvattamisesta
13.9.2017 Ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen: Yritysten kannattaa investoida Suomessa metsäteollisuuteen jatkossakin
13.9.2017 EU-parlamentin linjaus: Hakkuita voidaan lisätä, kunhan hiilinielut eivät pienene
19.9.2017 Hiilinielusaagan uusi ratkaisuesitys tarjoaa Suomelle joustoa hakkuisiin – Ministeri: "Ei vielä riitä"
11.10.2017 Elinkeinoministeri Lintilä: Kiinalaisten investoinneilla Lappiin merkitystä kansantaloudelle
13.10.2017 Analyysi: Tiilikainen puki voiton tappioksi kiistassa hiilinieluista
13.10.2017 EU-maat hyväksyivät joustot hiilinieluihin – Suomi voi lisätä hakkuitaan ilman päästöleikkauksia, muttei yhtä paljon kuin haluaisi
13.10.2017 EU-neuvotteluissa hiilinieluista eletään ratkaisun hetkiä: Suomen metsähakkuisiin vaikuttavia päätöksiä odotetaan tänään
Maaseudun Tulevaisuus
4.9.2017 Uusi esitys metsien hiilinielun laskemiseksi helpotus Suomelle
4.9.2017 "Vihreät ja ympäristöjärjestöt toimivat isänmaan etua vastaan", syyttää MTK
5.9.2017 Katainen patistaa suomalaisia vaikuttamaan EU:n hiilinielulakiin
7.9.2017 Alkaako järki löytyä EU:n metsälakiin? – Suomelle edullista lulucf-kantaa valmistellaan Euroopan parlamentissa
8.9.2017 Suomalais-norjalainen tutkimus: Hakkuiden rajoitus Euroopassa johtaisi hiilinielujen vähentymiseen muualla maailmassa
8.9.2017 Euroopan parlamentti alkaa taipua metsälaissa: Suomelle edullisempi kanta saamassa enemmistön

13.9.2017 Metsäala voi huokaista helpotuksesta: Toivottu hiilinielukanta läpi EU-parlamentissa
13.9.2017 EK: EU-parlamentti näytti vihreää valoa Suomen kestäväälle metsienkäytölle
13.9.2017 MTK:n Marttila: "Parlamentin äänestystulos oli voitto myös ilmastolle"
13.9.2017 Ympäristöministeri Tiilikainen hiilinieluaänestyksestä: "Hyvä askel oikeaan suuntaan"
13.9.2017 Suomalaiset mepit tuulettavat hiilinielupäätöstä: "Tämä on suuri helpotus"
13.9.2017 WWF lulucf-päätöksestä: "Iso tappio ilmastolle"
13.9.2017 Metsäteollisuus lulucf-äänestyksestä: "Tosi merkittävä ja myönteinen päätös"
14.9.2017 Vihreiden Veli Liikanen: "EU ja Suomi kiihdyttävät ilmastonmuutosta"
14.9.2017 Bioenergia ry lulucf-äänestyksestä: "Biotalous kehittämisen kannalta tärkeä päätös"
15.9.2017 Metsänomistaja ilahtui järjen äänestä Euroopan parlamentissa – "Jos metsiä ryhdytään museoimaan, hiilinielu rapistuu"
22.9.2017 MTK:n metsäjohtaja: Metsätaloutta ei ymmärretä EU:ssa – samat asiat joudutaan jankkaamaan aina uudestaan
26.9.2017 190 tutkijaa allekirjoitti adressin EU-neuvostolle metsälaista: "Maapallo ei tarvitse lisääntyviä päästöjä"
27.9.2017 "Homma elää niin paljon, että on mahdotonta sanoa lopputuloksesta", paljastaa ympäristöministeri Tiilikainen hiilinielun viime neuvotteluista
11.10.2017 Metsien käytön lulucf-laki huipentuu: Suomi pettynyt kompromissiehdotuksen – "Perjantaista tulee hikinen päivä"
13.10.2017 Metsien hiilinielulaskelmissa yllätyskäännös – Viro tiputti Suomen metsämaiden ykköskelkasta
13.10.2017 Suomelle takaisku metsien lulucf-laissa: Metsien hakkuista päästötaakka
13.10.2017 Ministeri Tiilikainen pettynyt neuvoston lulucf-päätökseen: "Tässä ei ymmärretä suomalaista metsätaloutta"
13.10.2017 Lulucf-neuvottelut alkoivat – Ministeri vaatii muutoksia: Viron malli ristiriidassa Eurooppa-neuvoston kanssa
13.10.2017 MTK:n Marttila toivoo metsien lulucf-lain jatkoneuvotteluista parempaa ratkaisua: "Tässä on musta hiili vastaan vihreä biotalous"
14.10.2017 Metsäteollisuus ry: Suomelta tarvitaan vahvaa jatkovaikuttamista lulucf-laissa
15.10.2017 Kemijärven tehdashankkeen vetäjä pettyi EU-neuvoston hakkuulinjaukseen: "Täysin käsittämätöntä"
16.10.2017 EU:sta tulevat hakkuurajoitukset voidaan korvata venäläisellä puulla – "Fiksumpaa kuin maksaa tyhjää"
16.10.2017 Luken professori arvioi: Suomelle lisähakkuista koituva päästöoikeuksien hinta 50 miljoonaa vuodessa
18.10.2017 EU:n metsäpäätöksiä odotetaan Kemissä ja Kuopiossa – ulkomaiset investoijat seuraavat tilannetta tarkasti

19.10.2017 Luontojärjestöt moittivat Suomea iltalypsystä EU-neuvotteluissa
19.10.2017 Pääministeri Sipilä hakee lisää hakkuuoikeuksia EU-huippukokouksesta – "Pyrimme saamaan parhaan mahdollisen tuloksen"
20.10.2017 Pääministeri pitää lupauksensa hakkuiden kasvusta: "Tulemme turvaamaan metsäteollisuuden toimintaedellytykset"
22.10.2017 Tiilikainen hiilineluväännöstä: "Haistelen miten asia etenee, vaikuttamisen paikka vähän myöhemmin"
30.10.2017 Pitäisikö EU:lla olla yhteinen metsätalouspolitiikka? Ilmasto asettaa paineita metsään